

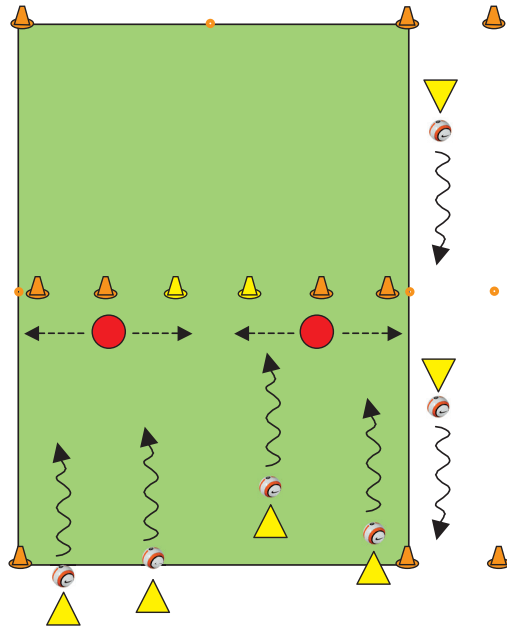
GROEP I

VOORFASE-WU I.I T/M I.4 / DEFENVORM I.I T/M I.I3 / PARTIJVORM IA T/M IC

AANVALLEN

oversteekspel - 2 verdedigers en doeltjes en doeltjes

Regels:

- 6 spelers met bal proberen te dribbelen naar de overkant
- na het passeren van de verdedigers kunnen de aanvallers alleen punten krijgen wanneer ze door één van de drie doeltjes dribbelen en via het 'slootje' terugkomen
- dribbelen door de doeltjes aan de zijkant (oranje) = 1 punt; dribbelen door het middelste doeltje (geel) = 2 punten
- als de verdediger de bal verovert en de bal onder controle heeft (bal onder de voet) of als de bal van de aanvaller buiten de ruimte komt krijgen de verdedigers 1 punt
- de verdedigers mogen alleen verdedigen in de ruimte voor de doeltjes
- de speler die het eerst 8 punten haalt is winnaar, de verdedigers die samen in 2 minuten de meeste punten halen zijn de winnaars

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20-25 meter
  - breedte: 15-18 meter

Aantal spelers:

- 8-10 spelers

Materiaal:

- 8 ballen
- 12 pionnen
- 2 hesjes (alleen de verdedigers)
- 8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- met de bal langs de verdedigers en door één van de drie doeltjes dribbelen zonder dat de verdedigers de bal afpakken of de bal buiten de ruimte komt

Verdedigen

- positie kiezen tussen aanvallers en de doeltjes
- speler(s) met de bal insluiten en dwingen tot het maken van een fout
- bal afpakken en controleren (voet op de bal)

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- overzicht houden in de situatie, waar staan de verdedigers / waar is ruimte
- kiezen van het juiste moment om in te dribbelen
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen met de bal of juist terug gaan naar de beginlijn
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de verdediger en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de doeltjes
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- met elkaar een speler insluiten / samenwerken

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- doeltjes waar doorheen gedribbeld kan worden kleiner maken (pionnen dicht bij elkaar)
- maximaal 3 spelers tegelijkertijd mogen dribbelen

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- oversteekspel met 2 verdedigers (voorfase 1.1 / WU – variant)
- oversteekspel met 1 verdediger en doeltjes (voorfase / WU 1.2)

Tip:

- wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten is de winnaar

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal door de goaltjes gedribbeld kan worden

Waar en wanneer? • In de ruimte tussen de beginlijn en de drie doeltjes

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de doeltjes, scherm de doeltjes af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

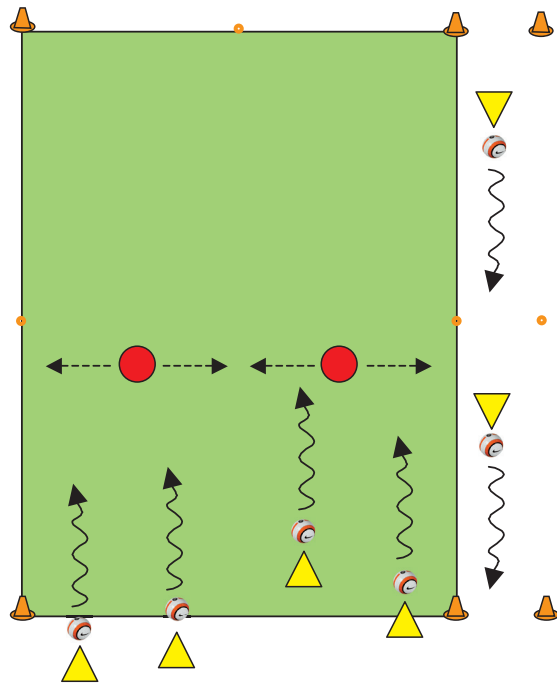
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • In de ruimte tussen de beginlijn en de drie doeltjes, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute passeeractie – Ga niet te snel naar de grond.

oversteekspel - 2 verdedigers

Regels:

- 6 spelers met bal proberen te dribbelen naar de overkant
- na het passeren van de verdedigers kunnen de aanvallers alleen punten krijgen wanneer ze over de lijn aan de overkant dribbelen en vervolgens via het 'slootje' terugkomen
- als de verdediger de bal verovert en de bal onder controle heeft (bal onder de voet) of als de bal van de aanvaller buiten de ruimte komt krijgen de verdedigers 1 punt
- de speler die het eerst 5 punten haalt is winnaar, de verdedigers die samen in 2 minuten de meeste punten halen zijn de winnaars

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20-25 meter
  - breedte: 15-18 meter

Aantal spelers:

- 8-10 spelers

Materiaal:

- 8 ballen
- 6 pionnen
- 2 hesjes (alleen de verdedigers)
- 8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- met de bal langs de verdedigers en naar de overkant dribbelen zonder dat de verdedigers de bal afpakken of de bal buiten de ruimte komt

Verdedigen

- positie kiezen tussen aanvallers en de lijn
- speler(s) met de bal insluiten en dwingen tot het maken van een fout
- bal afpakken en controleren (voet op de bal)

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- overzicht houden in de situatie, waar staan de verdedigers / waar is ruimte
- kiezen van het juiste moment om in te dribbelen
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen met de bal of juist terug gaan naar de beginlijn
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de verdediger en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de lijn
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- met elkaar een speler insluiten / samenwerken

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- maximaal 3 spelers tegelijkertijd mogen dribbelen
- oversteekspel met 2 verdedigers en doeltjes (voorfase 1.1 / WU)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- oversteekspel met 1 verdediger met of zonder doeltjes (voorfase / WU 1.2)

Tip:

- wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten is de winnaar

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal naar de overkant wordt gedribbeld

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen lijn, scherm de lijn af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

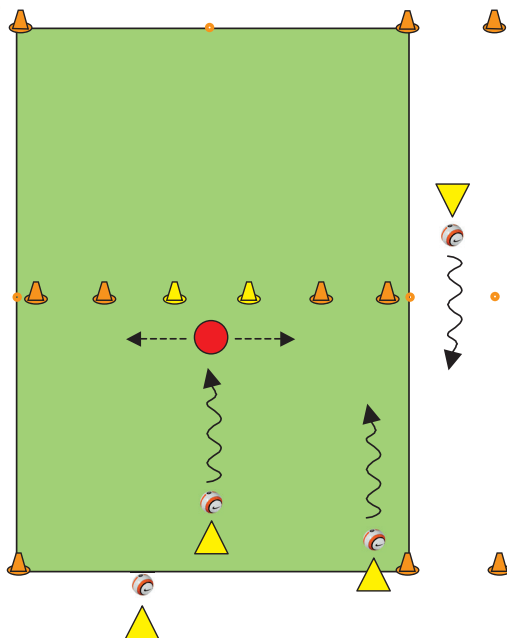
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute passeeractie – Ga niet te snel naar de grond.

oversteekspel - 1 verdediger en doeltjes

Regels:

- 3-4 spelers met bal proberen te dribbelen naar de overkant
- na het passeren van de verdedigers kunnen de aanvallers alleen punten krijgen wanneer ze door één van de drie doeltjes dribbelen en via het 'slootje' terugkomen
- dribbelen door de doeltjes aan de zijkant (oranje) = 1 punt; dribbelen door het middelste doeltje (geel) = 2 punten
- als de verdediger de bal verovert en de bal onder controle heeft (bal onder de voet) of als de bal van de aanvaller buiten de ruimte komt krijgt de verdediger 1 punt
- de verdediger mag alleen verdedigen in de ruimte voor de doeltjes
- de speler die het eerst 8 punten haalt is winnaar, de verdediger die in 2 minuten de meeste punten haalt is de winnaar

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20-25 meter
- breedte: 10-15 meter

Aantal spelers:

- 4-5 spelers

Materiaal:

- 4 ballen
- 12 pionnen
- 1 hesje (alleen de verdediger)
- 8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- met de bal langs de verdediger en door één van de drie doeltjes dribbelen zonder dat de verdediger de bal afpakt of de bal buiten de ruimte komt

Verdedigen

- positie kiezen tussen aanvallers en de doeltjes
- speler(s) met de bal insluiten en dwingen tot het maken van een fout
- bal afpakken en controleren (voet op de bal)

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- overzicht houden in de situatie, waar staat de verdediger / waar is ruimte
- kiezen van het juiste moment om in te dribbelen
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen met de bal of juist terug gaan naar de beginlijn
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de verdediger en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de doeltjes
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- doeltjes waar doorheen gedribbeld kan worden kleiner maken (pionnen dichter bij elkaar)
- maximaal 2 spelers tegelijkertijd mogen dribbelen
- oversteekspel met 2 verdedigers met / zonder doeltjes (voorfase .1.1 / WU)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- oversteekspel met 1 verdediger (voorfase 1.2 / WU – variant)

Tip:

- wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten is de winnaar

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal door de goaltjes gedribbeld kan worden

Waar en wanneer? • In de ruimte tussen de beginlijn en de drie doeltjes

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de doeltjes, scherm de doeltjes af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

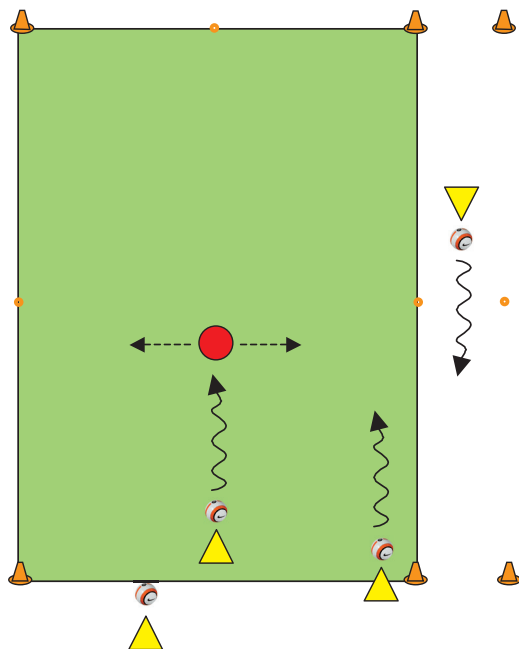
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • In de ruimte tussen de beginlijn en de drie doeltjes, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute passeeractie – Ga niet te snel naar de grond.

oversteekspel - 1 verdediger

- Regels:**
- 3-4 spelers met bal proberen te dribbelen naar de overkant
  - na het passeren van de verdediger kunnen de aanvallers alleen punten krijgen wanneer ze over de lijn aan de overkant dribbelen en vervolgens via het 'slootje' terugkomen
  - als de verdediger de bal verovert en de bal onder controle heeft (bal onder de voet) of als de bal van de aanvaller buiten de ruimte komt krijgt de verdediger 1 punt
  - de speler die het eerst 5 punten haalt is winnaar, de verdediger die in 2 minuten de meeste punten haalt is de winnaar.

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 20-25 meter
  - breedte: 10-15 meter

- Aantal spelers:**
- 4-5 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 6 pionnen
  - 1 hesje (alleen de verdediger)
  - 8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
    - met de bal langs de verdediger en naar de overkant dribbelen zonder dat de verdediger de bal afpakt of de bal buiten de ruimte komt
  - Verdedigen**
    - positie kiezen tussen aanvallers en de lijn
    - speler(s) met de bal insluiten en dwingen tot het maken van een fout
    - bal afpakken en controleren (voet op de bal)
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
    - overzicht houden in de situatie, waar staat de verdediger / waar is ruimte
    - kiezen van het juiste moment om in te dribbelen
    - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen met de bal of juist terug gaan naar de beginlijn
    - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
    - afsnijden van de pas van de verdediger en het afschermen van de bal
  - Verdedigen**
    - bal blijven zien
    - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
    - positie kiezen tussen tegenstander en de lijn
    - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - maximaal 2 spelers tegelijkertijd mogen dribbelen
  - oversteekspel met 1 verdediger en doeltjes (voorfase 1.2 / WU)
  - oversteekspel met 2 verdedigers met / zonder doeltjes (voorfase 1.1 / WU)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken

- Tip:**
- wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten is de winnaar

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • **Speelbeen:** raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal naar de overkant wordt gedribbeld

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen lijn, scherm de lijn af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

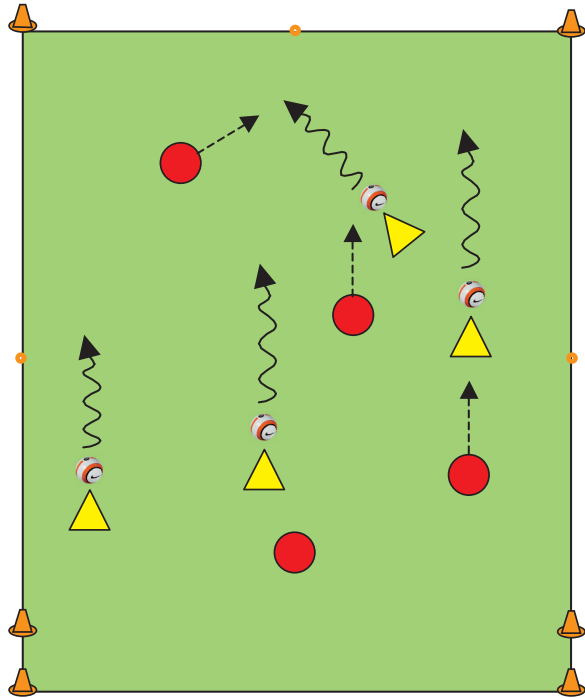
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute passeeractie – Ga niet te snel naar de grond.

dribbelkampioen

- Regels:**
- helft van de spelers starten met een bal. De andere spelers proberen deze bal te veroveren
  - de speler die na 30 seconden de bal heeft krijgt een punt
  - de volgende serie starten de spelers die zonder bal zijn gestart
  - wanneer de bal buiten de afgebakende ruimte wordt gedribbeld, haalt de speler de bal op en legt deze op de zijlijn van het vak. Hij / zij probeert vervolgens een andere bal te veroveren
  - speler met de meeste punten is de winnaar

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 15-20 meter

- Aantal spelers:**
- 8-10 spelers

- Materiaal:**
- 4-5 ballen
  - 4-6 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 4-8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- probeer de bal al dribbelend zo lang mogelijk in je bezit te houden

Verdedigen

- tegenstander dwingen naar een zijkant – dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- overzicht houden in de situatie, waar staan de spelers zonder bal / waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de verdediger en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen de bal afpakken van één van de balbezitters
- overzicht houden, herkennen van het moment om een aanval op de bal te doen

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller en/of korter maken (ruimte kleiner maken)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken (ruimte groter maken)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

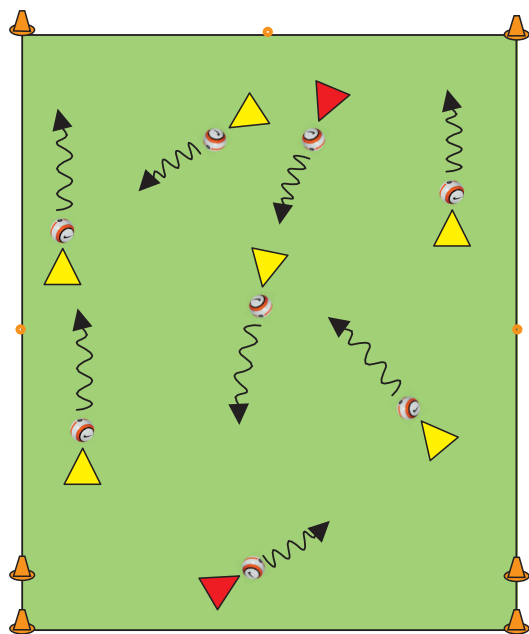
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute passeeractie – Ga niet te snel naar de grond.

dribbeltikspel

- Regels:**
- alle spelers hebben een bal
  - twee spelers fungeren als tikker en proberen al dribbelend zoveel mogelijk spelers te tikken binnen 45 seconden
  - wanneer de bal buiten de ruimte komt beginnen de tikkers opnieuw met tellen
  - wanneer de overige spelers buiten de ruimte dribbelen is dit een punt voor de tikkers
  - de verdedigers die samen in 45 seconden de meeste punten halen zijn de winnaar
  - na 45 seconden wisselen van tikkers

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-15 meter

- Aantal spelers:**
- 8-10 spelers

- Materiaal:**
- 8-10 ballen
  - 4-6 pionnen
  - 2 hesjes (alleen verdedigers)
  - 4-8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
    - probeer de bal al dribbelend in je bezit te houden zonder getikt te worden of buiten de ruimte te komen
  - Verdedigen / de tikkers**
    - spelers met bal in sluiten en zo veel mogelijk spelers tikken zonder de controle te verliezen over de bal
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
    - overzicht houden in de situatie, waar zijn de tikkers
    - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen (uit de buurt blijven van de tikkers)
  - Verdedigen / de tikkers**
    - bal onder controle houden
    - met elkaar samenwerken / insluiten
    - overzicht houden, herkennen van het moment om iemand te tikken

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller en/of korter maken (ruimte kleiner maken)
  - tikkers zonder bal

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken (ruimte groter maken)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • **Speelbeen:** raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ **Voet speelbeen:** houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. **Raakvlak:** beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. **Romp:** buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. **Lopen:** knieën licht gebogen. **Aandacht:** op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders wordt je getikt (Je snelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Kijk waar de tikkers staan, blijf uit de buurt – Maak een schijnbeweging op tijd, anders wordt je getikt – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te tikken.

Aanwijzingen verdedigen

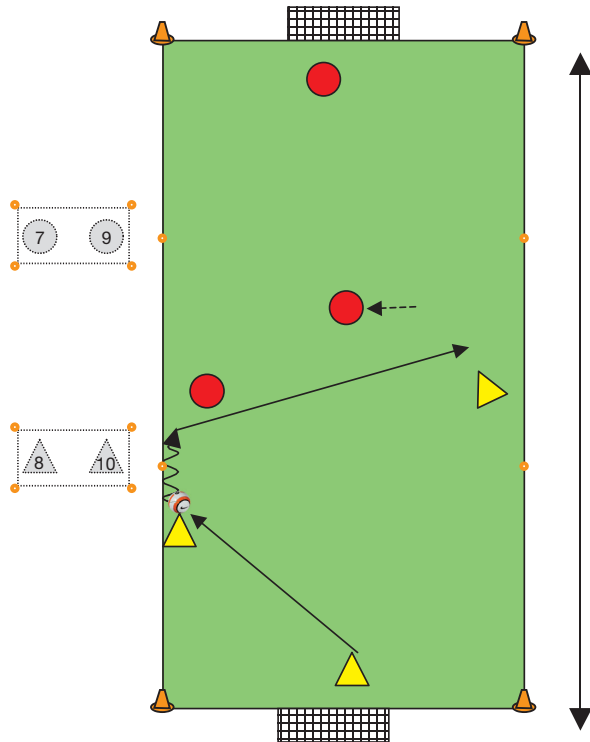
Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de spelers met bal

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is een speler te tikken.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Probeer spelers met bal in een hoek te dwingen – Jaag ze op en dwing hen tot fouten.

2 (+k) tegen 2 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 6 -10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 6-10 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdedigers (meer druk) of 2 tegen 2 lijnvoetbal (oefenvorm 1.2) of 2 tegen 2 met grote pionnen (oefenvorm 1.3)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 2 tegen 2 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.4)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
- Alternatieve oefenvormen zijn: 2 tegen 2 lijnvoetbal (oefenvorm 1.2), 2 tegen 2 met grote pionnen (oefenvorm 1.3) en 2 tegen 2 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.4)

Aanwijzingen aanvallen

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met

binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

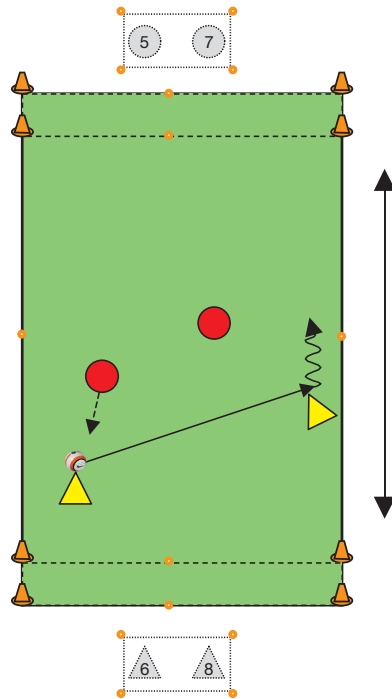
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

2 tegen 2 lijnvoetbal

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door over de doellijn van de tegenpartij te dribbelen en de bal in het vak te controleren (voet op de bal)
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden van de eigen doellijn starten
  - er mag niet verdedigd worden in het eigen verdedigingsvak
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 20 meter
  - breedte: 15 meter
  - (scoorvak is 3-5m)

- Aantal spelers:**
- 4-8 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 8 pionnen
  - 4-8 hesjes (twee kleuren)
  - 14 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door over de doellijn te dribbelen
- door middel van dribbelen, aannemen en passen speler in 1 tegen 1 situaties brengen of als speler in de 1 tegen 1 situatie komen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de lijn van de tegenpartij
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- deel van de lijn waarover gedribbeld kan worden kleiner maken (afzetten met extra pionnen)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld langer of breder maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 2 tegen 2 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.4)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen.
- een alternatieve partijvorm is 2 tegen 2 met pionnen (oefenvorm 1.3)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen (geen atletiekloop). Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, hou je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de lijn van de tegenpartij of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze vorm meestal met de binnenkant of buitenkant van de voet
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Speler in de buurt van de balbezittende medespeler moet vrijlopen om de bal te ontvangen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

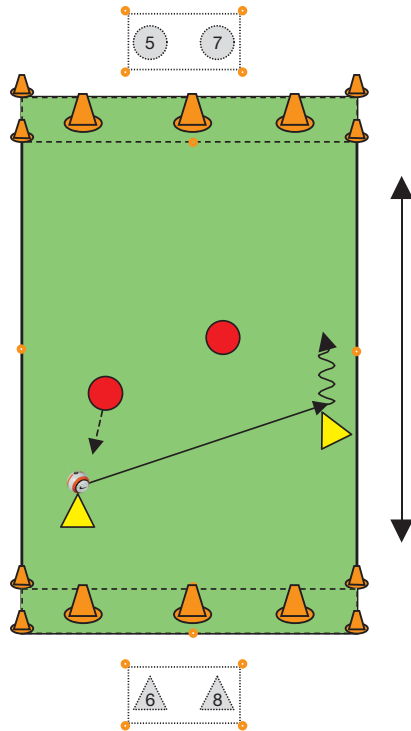
Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doellijn, scherm de lijn af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

2 tegen 2 met grote pionnen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door met de bal één van de grote pionnen te raken (= 1 punt) of om te schieten (= 2 punten)
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschoot in het midden van de eigen doellijn starten
  - er mag niet verdedigd worden in het eigen verdedigingsvak
  - aanvaller mag in het scoorvak de bal nog maximaal 2 x raken
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschoot

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 15 meter
  - (scoorvak is 3-5m)

- Aantal spelers:**
- 4-8 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4-8 hesjes (twee kleuren)
  - 14 hoedjes
  - 8 kleine pionnen
  - 6-8 grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door over de doellijn te dribbelen en vervolgens de bal te passen / schieten op één van de pionnen of vanuit het speelveld mikken op één van de pionnen
- door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in 1 tegen 1 situaties brengen of in kansrijke positie om te kunnen passen / schieten op één van de pionnen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn / afschermen van de pionnen
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de lijn van de tegenpartij
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- passen / schieten met de binnenkant of wreef om een pion te raken of om te schieten

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- minder pionnen waarop gescoord kan worden (minimaal aantal = 3 pionnen)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld langer maken
- meer pionnen waarop gescoord kan worden
- wanneer er (te) weinig wordt gescoord kan gekozen worden voor 2 tegen 2 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.4)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een alternatieve oefenvorm is 2 tegen 2 lijnvoetbal (oefenvorm 1.2) of 2 tegen 2 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.4)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doellijn van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Speler in de buurt van de balbezittende medespeler moet vrijlopen om de bal te ontvangen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een pass of schot een pion kan raken of om kan schieten. Als hij verder van de pionnen staat of de bal harder wil raken, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de pion, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet mikken.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met

binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar pionnen staan en plaats de bal met binnenkant voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) op één van de pionnen.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

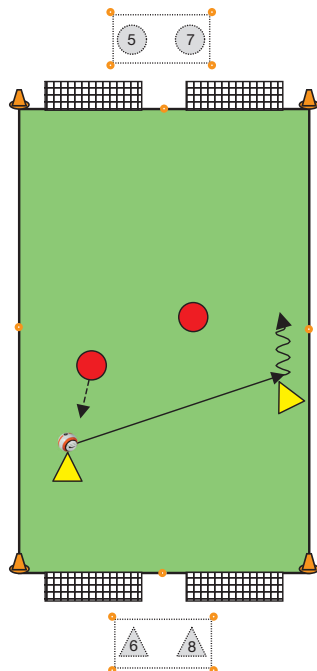
Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat richting de pionnen geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doellijn, scherm de pionnen af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen, te mikken op de pionnen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.’

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

2 tegen 2 met 4 doeltjes

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in twee kleine doeltjes
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden tussen de eigen doeltjes starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 4-8 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4 pionnen
  - 4-8 hesjes (twee kleuren)
  - 10 hoedjes
  - 4 kleine doeltje (3 x 1 meter) of grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltjes
  - door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in kansrijke positie brengen
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee doeltjes
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer doelen gemaakt met pionnen – doeltjes kleiner maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdedigers (meer druk) of 2 tegen 2 lijnvoetbal (oefenvorm 1.2) of 2 tegen 2 met grote pionnen (oefenvorm 1.3)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
  - alternatieve oefenvormen zijn: 2 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 1.1), 2 tegen 2 lijnvoetbal (oefenvorm 1.2) en 2 tegen 2 met grote pionnen (oefenvorm 1.3)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Speler in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de twee doeltjes een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant in één van de twee doeltjes plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment

van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in één van de doeltjes (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

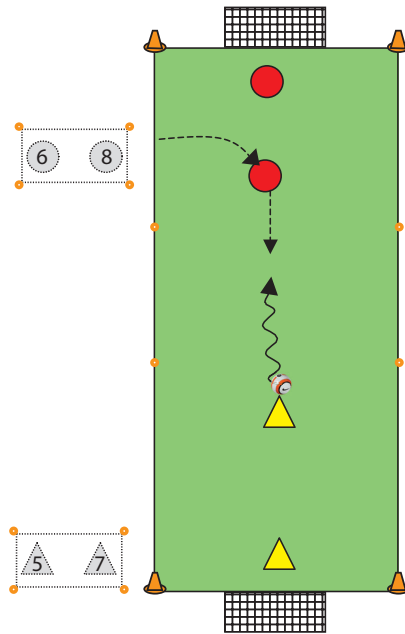
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 25-30 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 4-8 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 4-8 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
  - door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
  - bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
  - tegenstander dwingen naar een zijkant / maken van fouten
  - bal afpakken
  - doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
  - schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdediger (meer druk) of 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6) of 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
  - alternatieve oefenvormen zijn: 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6), 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7) en 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer of keeper. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat

je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door de keeper, zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Wanneer de bal door de keeper in het spel moet worden gebracht.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel uit elkaar, maak de onderlinge afstand groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden (keeper), doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.
Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te dribbelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

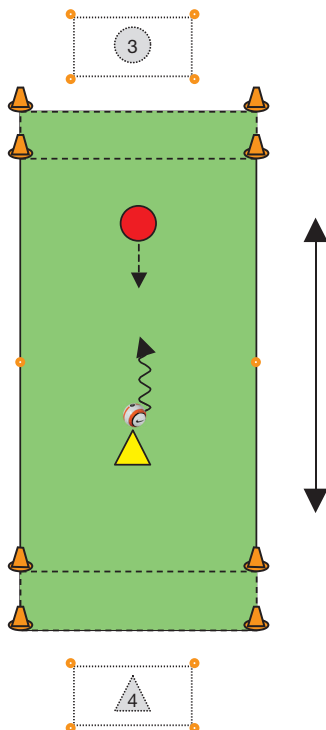
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 lijnvoetbal

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door over de doellijn van de tegenpartij te dribbelen en de bal in het vak te controleren (voet op de bal)
  - als de bal uit is indribbelen. 3e keer uit doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden van de eigen doellijn starten
  - er mag niet verdedigd worden in het eigen verdedigingsvak
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 20 meter
  - breedte: 10 meter
  - (scoorvak is 3-5m)

- Aantal spelers:**
- 2-4 spelers
  - eventueel organisatie 2 x uitzetten

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 8 pionnen
  - 2-4 hesjes (twee kleuren)
  - 10 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
    - scoren door over de doellijn te dribbelen
  - Verdedigen**
    - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
    - tegenstander dwingen tot het maken van fouten
    - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
    - het dribbelen richting de lijn van de tegenpartij
    - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar ligt de ruimte
    - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
    - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
    - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - Verdedigen**
    - bal blijven zien
    - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
    - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
    - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - deel van de lijn waarover gedribbeld kan worden kleiner maken (afzetten met extra pionnen)
  - oefenvorm 2 tegen 2 lijnvoetbal (oefenvorm 1.2)
- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder maken
  - verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
  - 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
  - een alternatieve oefenvorm is 1 tegen 1 met pionnen (oefenvorm 1.7)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen (geen atletiekloop). Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, hou je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting de lijn van de tegenpartij.

Hoe? • Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doellijn, scherm de lijn af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

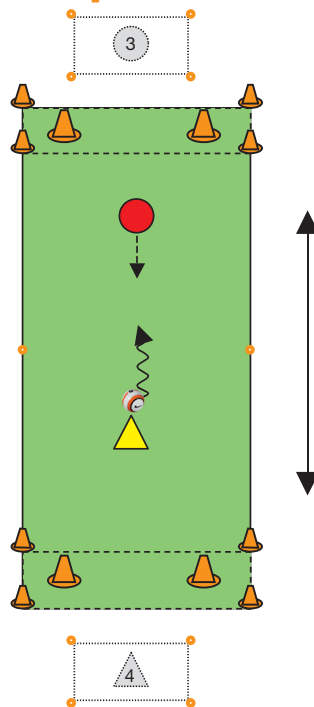
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander – Ga niet te snel naar de grond.

1 tegen 1 met grote pionnen

Regels:

- beide teams kunnen scoren door met de bal één van de grote pionnen te raken (= 1 punt) of om te schieten (= 2 punten)
- als de bal uit is indribbelen. 3e keer uit is doorwisselen.
- bij een doelpunt, achterbal of hoekschoot in het midden van de eigen doellijn starten
- er mag niet verdedigd worden in het eigen verdedigingsvak
- aanvaller mag in het scoorvak de bal nog maximaal 2 x raken
- (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschoot

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
- breedte: 10-12 meter
- (scoorvak is 3-5m)

Aantal spelers:

- 2-4 spelers
- eventueel organisatie 2 x uitzetten

Materiaal:

- 4 ballen
- 2-4 hesjes (twee kleuren)
- 10 hoedjes
- 8 kleine pionnen
- 4 grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door over de doellijn te dribbelen en vervolgens de bal te passen / schieten op één van de pionnen of vanuit het speelveld mikken op één van de pionnen
- door middel van dribbelen in kansrijke positie komen om te kunnen passen / schieten op één van de pionnen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn / afschermen van de pionnen
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de lijn van de tegenpartij
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- passen / schieten met de binnenkant of wreef om een pion te raken of om te schieten

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- minder pionnen waarop gescoord kan worden (minimaal aantal = 2 pionnen)
- oefenvorm 2 tegen 2 met grote pionnen (oefenvorm 1.3)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld langer maken
- meer pionnen waarop gescoord kan worden
- wanneer er (te) weinig wordt gescoord kan gekozen worden voor 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
- een alternatieve oefenvorm is 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6) of 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting de lijn van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een pass of schot een pion kan raken of om kan schieten. Als hij verder van de pionnen staat of de bal harder wil raken, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de pion, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet mikken

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar pionnen staan en plaats de bal met binnenkant voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) op één van de pionnen.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat richting de pionnen geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten op één van de pionnen of te gaan dribbelen richting de pionnen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doellijn, scherm de pionnen af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen of te mikken op de pionnen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.’

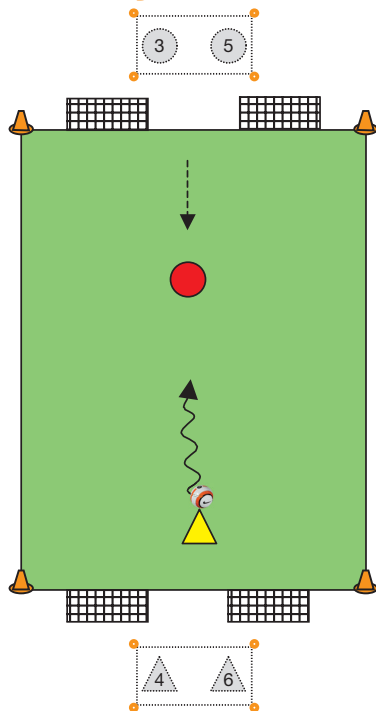
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

1 tegen 1 met 4 doeltjes

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in twee kleine doeltjes
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden tussen de eigen doeltjes starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 12-15 meter

- Aantal spelers:**
- 2-6 spelers
  - eventueel organisatie 2 x uitzetten

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 2-6 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 4 kleine doeltje (3 x 1 meter) of grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltje
  - door middel van dribbelen in kansrijke positie komen om te kunnen passen / schieten op één van de twee doeltjes
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - tegenstander dwingen tot het maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij (eventueel na inspeelpass trainer)
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee doeltjes
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer de doeltjes zijn gemaakt met pionnen – doeltjes kleiner maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdediger (meer druk) of 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6) of 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7)
- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen).

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen.
  - alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 1.5), 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6) en 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de twee doeltjes een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant in één van de twee doeltjes plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in één van de doeltjes (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal op één van de doeltjes dreigt te schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

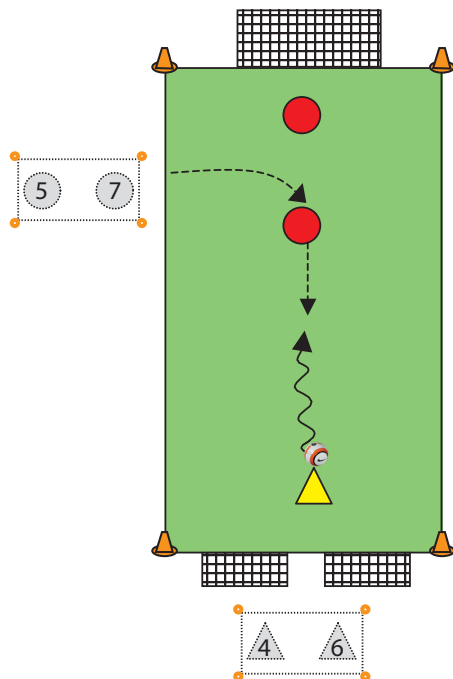
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

1 tegen 1(+k) groot doel - kleine doeltjes

Regels:

- de aanvaller scoort op een groot doel, de verdediger en keeper kunnen scoren op 2 kleine doeltjes
- als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
- bij een doelpunt, achterbal of hoekschop doorwisselen en beginnen bij de aanvallers tussen de twee doeltjes
- Keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
- Na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20-25 meter
  - breedte: 10-15 meter

Aantal spelers:

- 3-7 spelers
- eventueel organisatie 2 x uitzetten

Materiaal:

- 8 ballen
- 4 pionnen
- 3-7 hesjes (twee kleuren)
- 12 hoedjes
- 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdediger (meer druk) of 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6) of 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
- alternatieve oefenvormen zijn: 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6), 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7) en 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen.

Positie kiezen en vrijlopen (na verovering door de verdediger of keeper)

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door de keeper, zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Wanneer de bal door de keeper in het spel moet worden gebracht.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel uit elkaar, maak de onderlinge afstand groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden (keeper), doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staait hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, of te dribbelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij?

Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

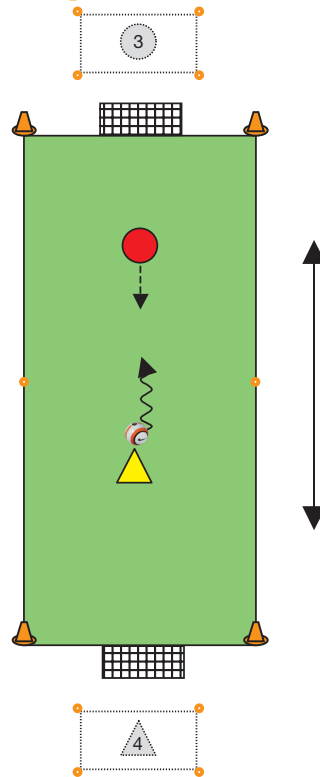
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.’

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 met 2 doeltjes

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in een klein doeltje
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschoop bij het eigen doeltje starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschoop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 20 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 2-4 spelers
  - eventueel organisatie 2 x uitzetten

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4 pionnen
  - 2-4 hesjes (twee kleuren)
  - 10 hoedjes
  - 2 kleine doeltje (3 x 1 meter) of grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door het passen / schieten van de bal in een klein doeltje
- door middel van dribbelen in kansrijke positie komen om te kunnen passen / schieten op een klein doeltje.

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het doeltje
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij (eventueel na inspeelpass trainer)
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in het doeltje
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doeltje
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer het doeltje gemaakt is met pionnen – doeltje kleiner maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdediger (meer druk) of 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6) of 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8) of 1 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 1.5)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
- alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 1.5), 1 tegen 1 lijnvoetbal (oefenvorm 1.6), 1 tegen 1 met grote pionnen (oefenvorm 1.7) en 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 1.8)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doeltje van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doeltje staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doeltje, dan kan hij de bal beter met de binnenkant in het doeltje plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar het doeltje is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in het doeltje (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doeltje geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal op het doeltje dreigt te schieten
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en het eigen doeltje, scherm het doeltje af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

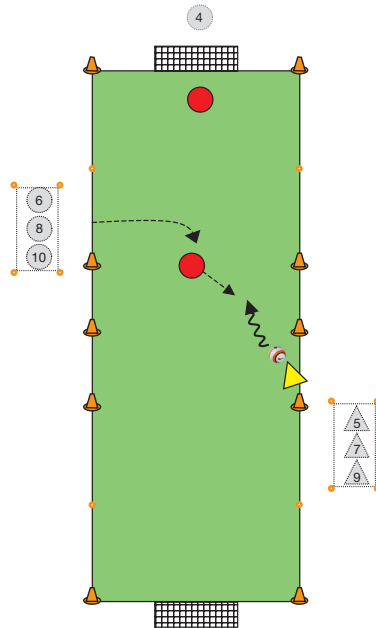
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

1 tegen 1 (+k) grote doelen - tegenstander van voren

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - bij een uitbal, hoekschop, achterbal of doelpunt doorwisselen
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 pionnen
  - 3-10 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen (na inspeelpass trainer of medespeler), controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: verdediger korter op de situatie laten starten (spelen met de afstanden tussen de pionnen)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstanden tussen de pionnen)
- 1 tegen 1 met tegenstander van opzij (oefenvorm 1.12) of van achteren (oefenvorm 1.13)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach of een medespeler de bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten) – verdediger start op moment aanname
- alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 1.5) en 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 1.9)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen (na inspeelpass trainer-coach of medespeler)

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen na het inspelen van de bal door de trainer of medespeler. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname).

Passen (inspeelpass door medespeler)

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet’.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.
Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te gaan dribbelen
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.’

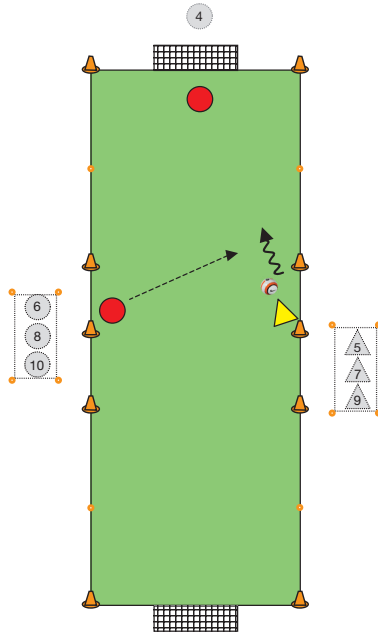
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 (+k) grote doelen - tegenstander van de zijkant

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - bij een uitbal, hoekschop, achterbal of doelpunt doorwisselen
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 pionnen
  - 3-10 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- zo snel mogelijk tussen tegenstander en het eigen doel komen
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen (na inspeelpass trainer of medespeler), controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- zo snel mogelijk tussen tegenstander en het eigen doel komen
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: verdediger korter op de situatie laten starten en/of schuin van de zijkant (niet op dezelfde hoogte)
- 1 tegen 1 (+k) met tegenstander van voren (oefenvorm 1.11)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstand tussen de spelers)
- 1 tegen 1 (+k) met tegenstander van achteren (oefenvorm 1.13)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach of een medespeler de bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten) – verdediger start op moment aanname
- alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 1.5) en 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 1.9)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de aanname, anders pakt je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen (na inspeelpass trainer-coach of medespeler)

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na het inspelen van de bal door de trainer of medespeler. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen (inspeelpass door medespeler)

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Schietsen

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand)

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doeltje geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te gaan dribbelen

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom zo snel mogelijk tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

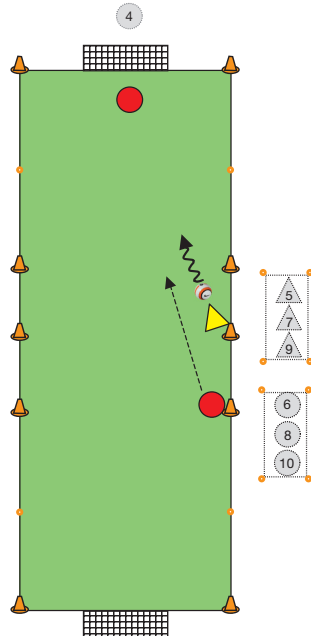
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.’

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 (+k) grote doelen - tegenstander van achteren

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - bij een uitbal, hoekschoot, achterbal of doelpunt doorwisselen
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 pionnen
  - 3-10 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- tegenstander inhalen en tussen tegenstander en het eigen doel komen
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen (na inspeelpass trainer of medespeler), controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- tegenstander inhalen en tussen tegenstander en het eigen doel komen
- de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: verdediger korter op de situatie laten starten (afstand tussen de pionnen)
- 1 tegen 1 (+k) met tegenstander van de zijkant (oefenvorm 1.12)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstand tussen de spelers)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach of een medespeler de bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten) – verdediger start op moment aanname
- alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 1.5) en 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 1.9)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Versnel tijdens en na de aanname, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen (na inspeelpass trainer-coach of medespeler)

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na het inspelen van de bal door de trainer of medespeler. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen (inspeelpass door medespeler)

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of makkelijk vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te gaan dribbelen

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

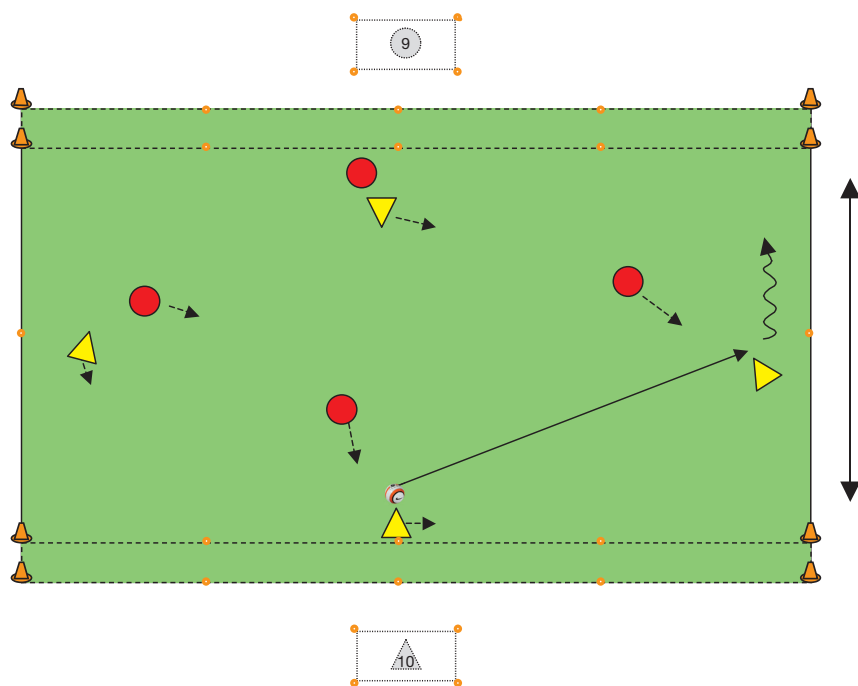
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgespeeld of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

4 tegen 4 lijnvoetbal

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door over de doellijn van de tegenpartij te dribbelen en de bal in het vak te controleren (voet op de bal)
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden van de eigen doellijn starten
  - er mag niet verdedigd worden in het eigen verdedigingsvak
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 40 meter
  - (scoorvak is 3-5m)

- Aantal spelers:**
- 8-10 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 8 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 22 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door over de doellijn te dribbelen
  - door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in 1 tegen 1 situaties brengen
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
  - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de lijn van de tegenpartij
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
  - samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - deel van de lijn waarover gedribbeld kan worden kleiner maken (afzetten met extra pionnen)
- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld langer maken

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - een alternatieve partijvorm is 4 tegen 4 basisvorm (partijvorm 1B) of 4 tegen 4 met pionnen (partijvorm 1C)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen (geen atletiekloop). Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de lijn van de tegenpartij of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze vorm meestal met de binnenkant of buitenkant van de voet
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler.
 Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

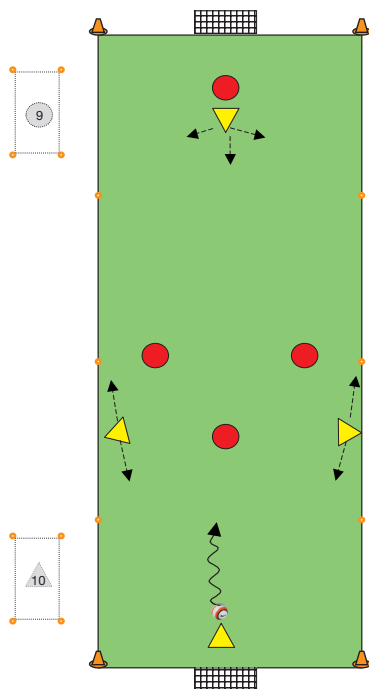
Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doellijn, scherm de lijn af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

4 tegen 4 basisvorm

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in een klein doeltje
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop bij het eigen doeltje starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 40 meter
  - breedte: 20 meter

- Aantal spelers:**
- 8-10 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 14 hoedjes
  - 2 kleine doeltjes (3 x 1 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door het passen / schieten van de bal in een klein doeltje
  - door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in kansrijke positie brengen
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doeltje
  - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doeltje van de tegenpartij
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in het doeltje
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doeltje
  - samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - een alternatieve partijvorm is 4 tegen 4 lijnvoetbal (partijvorm 1A) of 4 tegen 4 met grote pionnen (partijvorm 1C)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijds en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doeltje van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit in speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doeltje staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doeltje, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak

zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar het doeltje is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in het doeltje (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doeltje geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en het eigen doeltje, scherm het doeltje af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit. – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

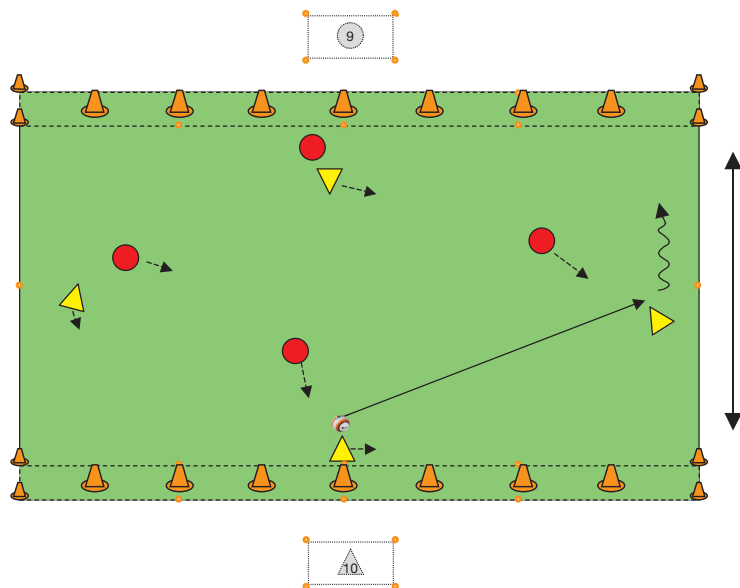
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

4 tegen 4 met pionnen

Regels:

- beide teams kunnen scoren door met de bal één van de grote pionnen te raken (= 1 punt) of om te schieten (= 2 punten)
- als de bal uit is indribbelen of inpassen
- bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden van de eigen doellijn starten
- er mag niet verdedigd worden in het eigen verdedigingsvak
- aanvaller mag in het scoorvak de bal nog maximaal 2 x raken
- (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 40 meter
  - (scoorvak is 3-5m)

Aantal spelers:

- 8-10 spelers

Materiaal:

- 4 ballen
- 8-10 hesjes (twee kleuren)
- 22 hoedjes
- 8 kleine pionnen
- 14 grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door over de doellijn te dribbelen en vervolgens de bal te passen / schieten op één van de pionnen of vanuit het speelveld mikken op één van de pionnen
- door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in 1 tegen 1 situaties brengen of in kansrijke positie om te kunnen passen / schieten op één van de pionnen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn / afschermen van de pionnen
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de lijn van de tegenpartij
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- passen / schieten met de binnenkant of wreef om een pion te raken of om te schieten

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doellijn
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- minder pionnen waarop gescoord kan worden (minimaal aantal = 5 pionnen)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld langer maken
- meer pionnen waarop gescoord kan worden

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een alternatieve partijvorm is 4 tegen 4 lijnvoetbal (partijvorm 1A) of 4 tegen 4 basis vorm (partijvorm 1B)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doellijn van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een pass of schot een pion kan raken of om kan schieten. Als hij verder van de pionnen staat of de bal harder wil raken, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de pion, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet mikken
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment

van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar pionnen staan en plaats de bal met binnenkant voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) op één van de pionnen.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat richting de pionnen geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doellijn, scherm de pionnen af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen, te mikken op de pionnen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

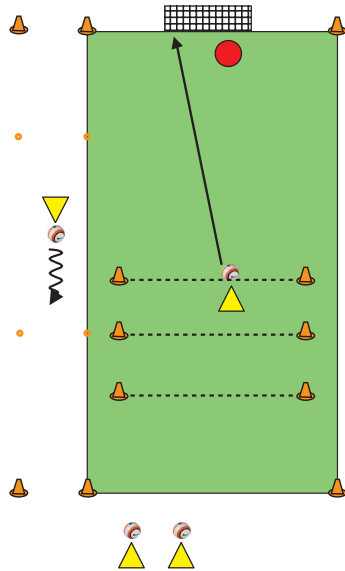
GROEP 2

VOORFASE-WU 2.1 T/M 2.3 / DEFENVORM 2.1 T/M 2.8 / PARTIJVORM 2A T/M 2B

AANVALLEN

doelschietspel met keeper

Regels:

- spelers kunnen scoren door de bal stil te leggen op 8 meter van het doel en te scoren
- lukt dit 2x achter elkaar dan gaan ze naar de volgende lijn (10 meter), lukt dit 2x achter elkaar dan gaan ze naar de kampioenslijn (12 meter)
- de speler die als eerst 3x scoort van al de kampioenslijn is de winnaar
- wordt 2x achter elkaar van een bepaalde lijn gemist dan ga je weer een lijn dichterbij het doel toe
- doelpunten tellen alleen wanneer de speler via het 'slootje' teruggedribbelt naar de beginpositie
- spelers om beurten laten keepen – keeper krijgt punten voor elke gestopte bal – wie is de master keeper?

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter

Aantal spelers:

- 4-5 spelers

Materiaal:

- 4 ballen
- 10 pionnen
- 6-8 hoedjes
- 1 grote doel (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper (binnenkant of met de wreef)

Verdedigen

- verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- dribbelen en stilleggen van de bal
- schieten op het doel (binnenkant of wreef)

Verdedigen

- verwerken van schoten op doel door keeper

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- afstand naar het doel groter maken (10 – 12 – 14 meter)
- schieten van een rollende bal
- schieten vanaf schuin links of rechts van het doel
- schieten met het 'verkeerde' been
- 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van achteren (oefenvorm 2.8) of 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van de zijkant (oefenvorm 2.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- afstand naar het doel kleiner maken
- doelschietspel hoog – laag (voorfase 2.1 – variant) of met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

Tip:

- zorg dat de volgende speler pas start nadat de bal op doel is geschoten (niet te snel achter elkaar)
- alternatieve oefenvormen zijn: doelschietspel hoog – laag (voorfase 2.1 – variant) of met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

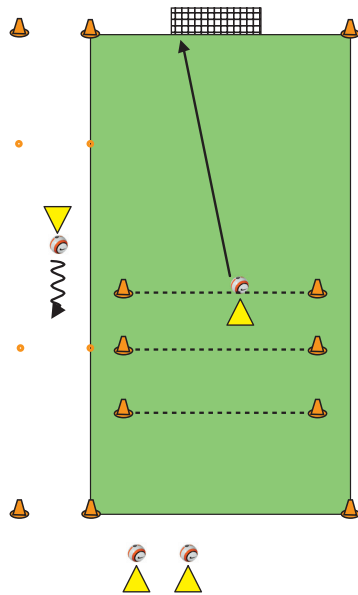
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Streck en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

doelschietspel hoog - laag

- Regels:**
- spelers kunnen scoren door de bal stil te leggen op 8 meter van het doel en te scoren
  - bal boven de lijn en hoog in het doel = 3 punten / bal onder de lijn en in het doel = 1 punt. Wanneer je 5 punten of meer hebt ga je naar de volgende lijn (10 meter). Wanneer je wederom 5 punten of meer hebt ga je naar de kampioenslijn (12 meter)
  - wie het eerst 5 punten of meer haalt vanaf de kampioenslijn heeft gewonnen
  - wordt 2 x achter elkaar van een bepaalde lijn gemist dan ga je weer een lijn dichterbij het doel toe
  - punten tellen alleen wanneer de speler via het 'slootje' terugdribbelt naar de beginpositie

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 4-5 spelers

- Materiaal:**
- 4-5 ballen
  - 10 pionnen
  - 6-8 hoedjes
  - 1 grote doel (5 x 2 meter)
  - 1 spanband

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- **Aanvallen**
    - scoren door te schieten op een groot doel (binnenkant of met de wreef)
- Eisen aan het spel:**
- **Aanvallen**
    - dribbelen en stilleggen van de bal
    - schieten op het doel (binnenkant of wreef)

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- afstand naar het doel groter maken (10 – 12 – 14 meter)
  - schieten van een rollende bal
  - schieten vanaf schuin links of rechts van het doel
  - schieten met het 'verkeerde' been
  - 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van achteren (oefenvorm 2.8) of 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van de zijkant (oefenvorm 2.7)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- afstand naar het doel kleiner maken
  - doelschietspel met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

- Tip:**
- zorg dat de volgende speler pas start nadat de bal op doel is geschoten (niet te snel achter elkaar)
  - alternatieve oefenvormen zijn: doelschietspel met keeper (voorfase 2.1) of met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

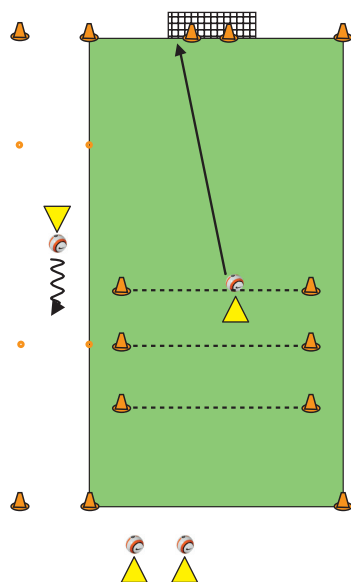
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Streck en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog - binnenkant of buitenkant voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

doelschietspel met pionnen

Regels:

- spelers kunnen scoren door de bal stil te leggen op 8 meter van het doel en te scoren
- bal in de hoeken links of rechts van de pion en in het doel = 3 punten / bal in het midden en in het doel = 1 punt. Wanneer je 5 punten of meer hebt ga je naar de volgende lijn (10 meter). Wanneer je wederom 5 punten of meer hebt ga je naar de kampioenslijn (12 meter)
- wie het eerst 5 punten of meer haalt vanaf de kampioenslijn heeft gewonnen
- wordt 2 x achter elkaar van een bepaalde lijn gemist dan ga je weer een lijn dichterbij het doel toe
- punten tellen alleen wanneer de speler via het 'slootje' teruggedribbelt naar de beginpositie

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter

Aantal spelers:

- 4-5 spelers

Materiaal:

- 4-5 ballen
- 10 pionnen
- 6-8 hoedjes
- 1 grote doel (5 x 2 meter)
- 2 grote pionnen en touwen / spanbanden

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel (binnenkant of met de wreef)

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- dribbelen en stilleggen van de bal
- schieten op het doel (binnenkant of wreef)

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- afstand naar het doel groter maken (10 – 12 – 14 meter)
- pionnen meer in de hoek plaatsen
- schieten van een rollende bal
- schieten vanaf schuin links of rechts van het doel
- schieten met het 'verkeerde' been
- 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van achteren (oefenvorm 2.8) of 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van de zijkant (oefenvorm 2.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- afstand naar het doel kleiner maken (6 – 8 – 10 meter)
- pionnen meer naar binnen plaatsen

Tip:

- zorg dat de volgende speler pas start nadat de bal op doel is geschoten (niet te snel achter elkaar)
- alternatieve oefenvormen zijn: doelschietspel met keeper (voorfase 2.1) of met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

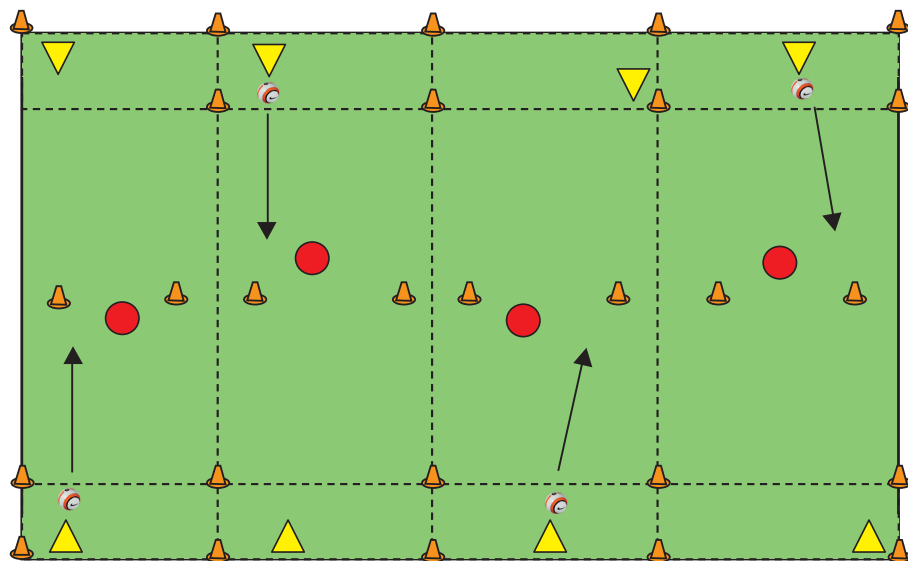
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Streck en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • plaats / mik de bal met de binnenkant van de voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) in de hoeken.

poortschietspel met keeper

Regels:

- tweetal kan scoren door de bal tussen de pionnen naar elkaar toe te spelen (over de grond)
- voordat de bal wordt terug gespeeld, dient de speler eerst de bal aan te nemen in het vak
- wordt de bal niet aangenomen in het vak dan is het geen punt voor het tweetal
- het tweetal dat het eerste 10 punten heeft is de winnaar
- de keeper / verdediger kan het scoren voorkomen door de bal tegen te houden
- de spelers mogen na de aanname gaan dribbelen met de bal in hun eigen vak
- de verdediger / keeper met de meeste punten is winnaar
- na verloop van tijd wisselt de keeper / verdediger met één van de spelers aan de zijkant

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter
  - afstand tussen de pionnen 6 – 8 meter

Aantal spelers:

- 6-12 spelers

Materiaal:

- 8 ballen
- 20 kleine pionnen of hoedjes
- 8 grote pionnen
- 4 hesjes (alleen de verdediger / keeper)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door schieten / passen tussen de pionnen en langs de keeper / verdediger
- aannemen van een rollende bal in het vak

Verdedigen

- bal tegenhouden door keeper / verdediger

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- goede eerste aanname (onder controle houden binnen het eigen vak)
- passen met binnenkant voet / wreef langs de verdediger
- positie kiezen om de bal te kunnen ontvangen

Verdedigen

- bal blijven zien
- bal tegenhouden

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- doel / poort verkleinen
- verdediger / keeper mag handen gebruiken
- afstand van het passen vergroten

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- doel / poort vergroten
- keeper / verdediger mag alleen nog met de voeten de bal tegenhouden
- afstand van passen verkleinen
- oefenvorm zonder keeper / verdediger

Tip:

- zorg er voor dat je niet alleen aandacht besteed aan de speler die passt, maar ook aan de speler die positie kiest om de bal te kunnen ontvangen. Alleen zo kunnen punten verdiend worden.

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een pass van je teamgenoot. Vervolgens kun je als speler de bal direct terugpassen / aannemen – passen of aannemen, dribbelen en dan passen.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname direct kunt passen of kunt dribbelen.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, wanneer de bal met meer snelheid gespeeld moet worden.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts.

Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit waar staat de verdediger en waar staat je teamgenoot – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Speler aan de andere kant moet vrijlopen om de bal te ontvangen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

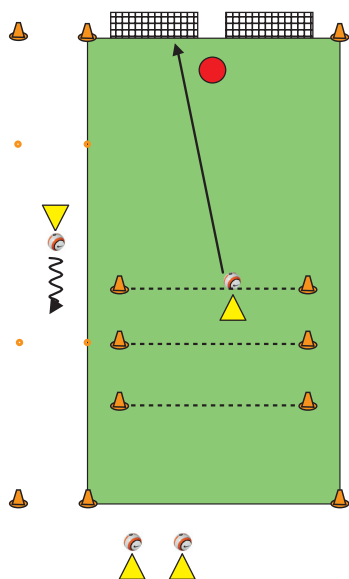
Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die de bal tussen de pionnen wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

dubbel doelschietspel met 2 kleine doeltjes

Regels:

- spelers kunnen scoren door de bal stil te leggen op 8 meter van de doeltjes en te mikken op 1 van de 2 kleine doeltjes
- wanneer je 2 x achter elkaar gescoord hebt ga je naar de volgende lijn (10 meter). Wanneer je dan wederom 2 x achter elkaar hebt gescoord ga je naar de kampioenslijn (12 meter)
- wie het eerst 3x scoort vanaf de kampioenslijn heeft gewonnen
- wordt 2 x achter elkaar van een bepaalde lijn gemist dan ga je weer een lijn dichterbij het doel toe
- punten tellen alleen wanneer de speler via het 'slootje' terugdribbelt naar de beginpositie
- keeper krijgt punten voor elke bal die hij tegenhoudt. Na verloop van tijd wisselen van keeper. Wie is de master keeper?

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 12-15 meter

Aantal spelers:

- 4-5 spelers (meer spelers: organisatie 2 x uitzetten)

Materiaal:

- 4-5 ballen
- 12 pionnen
- 6-8 hoedjes
- 2 kleine doeltjes (3 x 1 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten in één van de twee kleine doeltjes (binnenkant of met de wreef)

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- dribbelen en stilleggen van de bal
- schieten op één van de kleine doeltjes (binnenkant of wreef)

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- afstand naar het doel groter maken (10 – 12 – 14 meter)
- doeltjes dichterbij elkaar plaatsen
- schieten van een rollende bal
- schieten met het 'verkeerde' been
- 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van achteren (oefenvorm 2.8) of 1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van de zijkant (oefenvorm 2.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- afstand naar de doeltjes kleiner maken (6 – 8 – 10 meter)
- doeltjes verder uit elkaar plaatsen
- doelschietspel met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

Tip:

- zorg dat de volgende speler pas start nadat de bal op de doeltjes is geschoten (niet te snel achter elkaar)
- alternatieve oefenvormen zijn: doelschietspel met keeper (voorfase 2.1), hoog - laag (voorfase 2.1 – variant) of met pionnen (voorfase 2.1 – variant)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

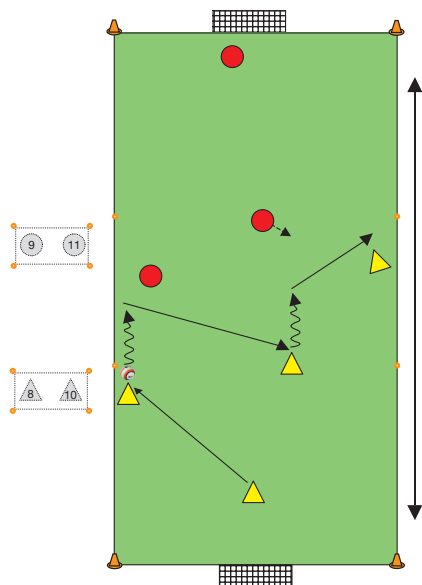
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Streck en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • plaats / mik de bal met de binnenkant van de voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) in één van de twee doeltjes.

3 (+k) tegen 2 (+k) grote doelen

Regels:

- beide teams kunnen scoren op een groot doel
- als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
- bij een doelpunt, achterbal of hoekschoot starten bij de keeper van het drietal
- (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschoot
- keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen
- na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 15-18 meter

Aantal spelers:

- 7 -11 spelers

Materiaal:

- 8 ballen
- 4 pionnen
- 7-11 hesjes (twee kleuren)
- 16 hoedjes
- 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.3)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
- alternatieve oefenvorm: 2 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.2)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen

– Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp –

eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

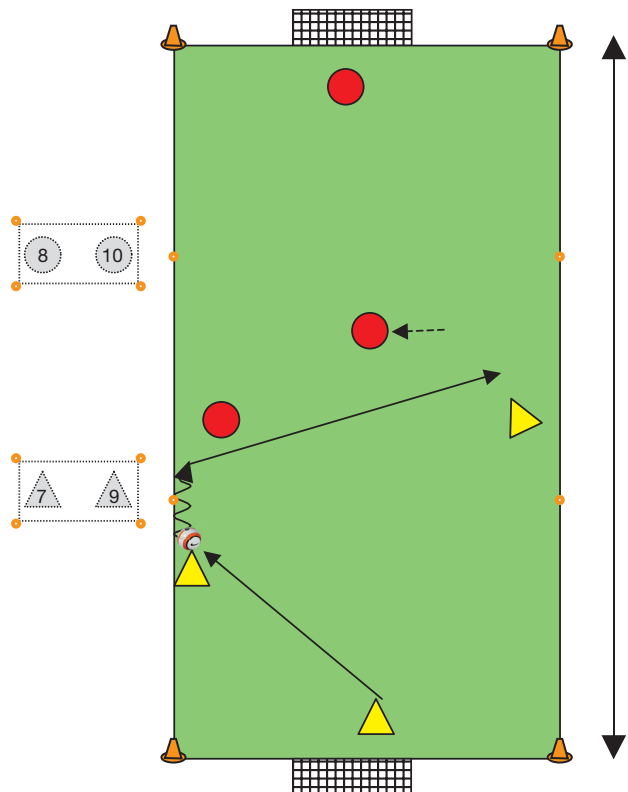
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

2 (+k) tegen 2 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 6 -10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 6-10 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.3)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passer naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staait hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp

– eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

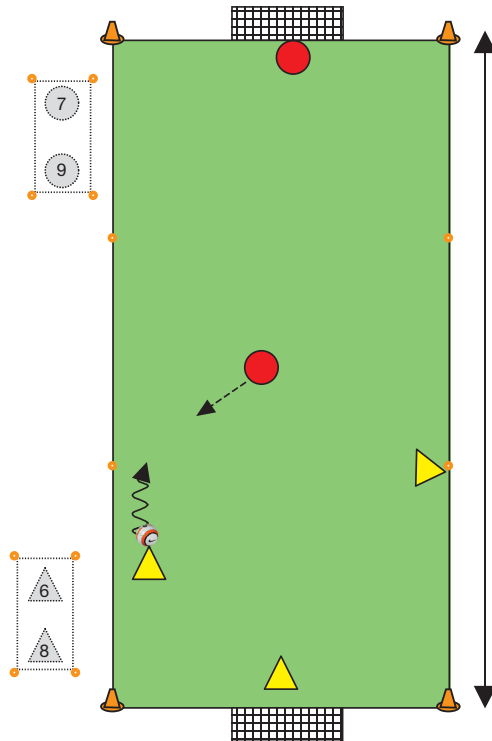
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

2 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen voor de verdediger of inpassen voor de aanvallers, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de keeper van het tweetal
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keeper aanvallers mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 25-30 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 5-9 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 5-9 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstanders en het eigen doel
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: de verdediger belonen wanneer hij de bal verovert op helft tegenpartij en scoort (eerder druk zetten)
- 3 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.1) of 2 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.2)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdediger start halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat

je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen

– standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of past hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

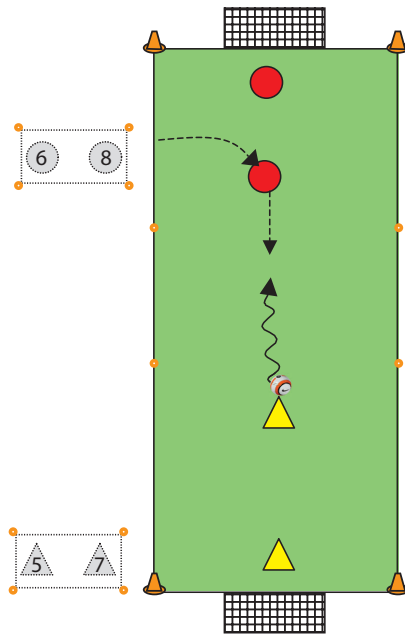
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 25-30 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 4-8 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 4-8 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenstander dwingen naar een zijkant / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: de verdediger belonen wanneer hij de bal verovert op helft tegenpartij en scoort (eerder druk zetten)
- 2 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.2)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- wanneer er (te) weinig wordt geschoten: 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.3)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
- alternatieve oefenvorm is: 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 2.5)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer of keeper. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat

je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door de keeper, zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Wanneer de bal door de keeper in het spel moet worden gebracht.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel uit elkaar, maak de onderlinge afstand groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden (keeper), doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.
Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stoffie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te dribbelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

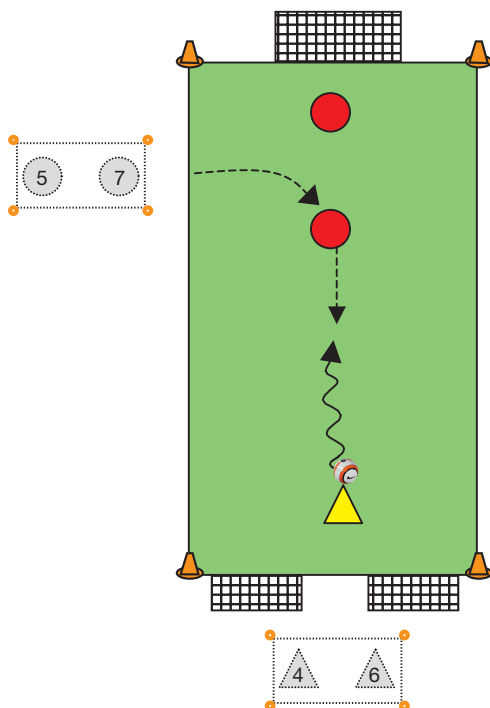
Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes

- Regels:**
- de aanvaller scoort op een groot doel, de verdediger en keeper kunnen scoren op 2 kleine doeltjes
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop doorwisselen en beginnen bij de aanvallers tussen de twee doeltjes
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 20-25 meter
  - breedte: 10-15 meter

- Aantal spelers:**
- 3-7 spelers
  - eventueel organisatie 2 x uitzetten

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 3-7 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
    - scoren door te schieten op een groot doel met keeper
    - door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
    - bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten
  - Verdedigen**
    - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
    - tegenstander dwingen tot het maken van fouten
    - bal afpakken
    - doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
    - het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
    - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
    - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
    - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
    - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
    - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - Verdedigen**
    - bal blijven zien
    - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
    - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
    - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
    - schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: de verdediger belonen wanneer hij de bal verovert op helft tegenpartij en scoort (eerder druk zetten)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- wanneer er (te) weinig wordt geschoten: 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 2.3)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen, zeker in combinatie met het doorwisselen
  - alternatieve oefenvorm is: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 2.4)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen.

Positie kiezen en vrijlopen (na verovering door de verdediger of keeper)

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door de keeper, zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Wanneer de bal door de keeper in het spel moet worden gebracht.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel uit elkaar, maak de onderlinge afstand groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden (keeper), doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staait hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, of te dribbelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

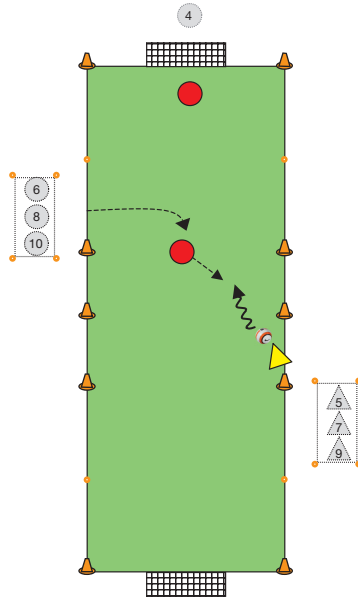
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 (+k) grote doelen – tegenstander van voren

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - bij een uitbal, hoekschop, achterbal of doelpunt doorwisselen
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 pionnen
  - 3-10 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenstander dwingen tot het maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen (na inspeelpass trainer of medespeler), controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: verdediger korter op de situatie laten starten (spelen met de afstanden tussen de pionnen)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstanden tussen de pionnen)
- 1 tegen 1 met tegenstander van opzij (oefenvorm 2.7) of van achteren (oefenvorm 2.8)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach of een medespeler de bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten) – verdediger start op moment aanneme
- alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 2.4) en 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 2.5)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen (na inspeelpass trainer-coach of medespeler)

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen na het inspelen van de bal door de trainer of medespeler. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname).

Passen (inspeelpass door medespeler)

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.
Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te gaan dribbelen
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

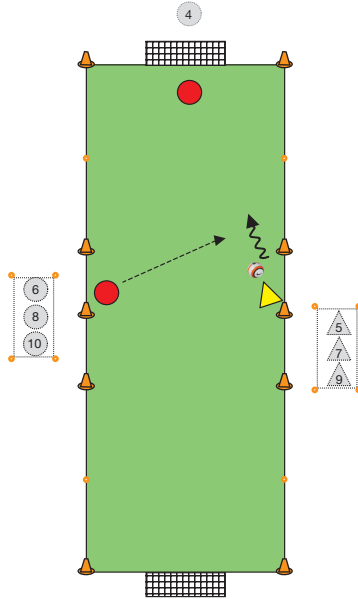
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 (+k) grote doelen – tegenstander van de zijkant

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - bij een uitbal, hoekschop, achterbal of doelpunt doorwisselen
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 pionnen
  - 4-10 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
  - door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
  - bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten
- Verdedigen**
- zo snel mogelijk tussen tegenstander en het eigen doel komen
  - tegenstander dwingen tot het maken van fouten
  - bal afpakken
  - doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen (na inspeelpass trainer of medespeler), controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - zo snel mogelijk tussen tegenstander en het eigen doel komen
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
  - schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: verdediger korter op de situatie laten starten en/of schuin van de zijkant (niet op dezelfde hoogte)
  - 1 tegen 1 (+k) met tegenstander van voren (oefenvorm 2.6)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstand tussen de spelers)
  - 1 tegen 1 (+k) met tegenstander van achteren (oefenvorm 2.8)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach of een medespeler de bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten) – verdediger start op moment aanneme
  - alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 2.4) en 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 2.5)

Oefenvorm 2.7

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de aanname, anders pakt je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen (na inspeelpass trainer-coach of medespeler)

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na het inspelen van de bal door de trainer of medespeler. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen (inspeelpass door medespeler)

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet’.

Schietsen

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te gaan dribbelen

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom zo snel mogelijk tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

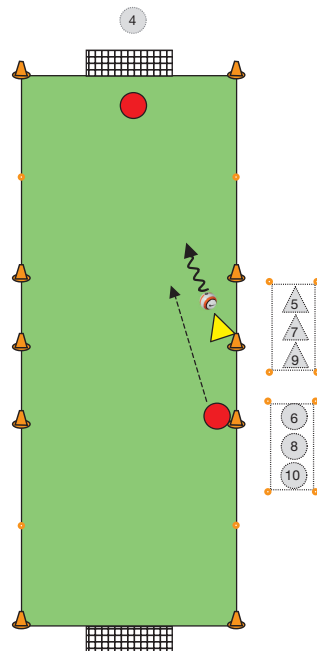
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 (+k) grote doelen – tegenstander van achteren

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - bij een uitbal, hoekschop, achterbal of doelpunt doorwisselen
  - keeper mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 30-35 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 pionnen
  - 3-10 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
  - door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
  - bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten
- Verdedigen**
- tegenstander inhalen en tussen tegenstander en het eigen doel komen
  - tegenstander dwingen tot het maken van fouten
  - bal afpakken
  - doelpogingen voorkomen (blokken) – verwerken van schoten op doel door keeper
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen (na inspeelpass trainer of medespeler), controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - tegenstander inhalen en tussen tegenstander en het eigen doel komen
  - de bal op het juiste moment veroveren
  - schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: verdediger korter op de situatie laten starten (afstand tussen de pionnen)
  - 1 tegen 1 (+k) met tegenstander van de zijkant (oefenvorm 2.7)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstand tussen de spelers)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach of een medespeler de bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten) – verdediger start op moment aanname
  - alternatieve oefenvormen zijn: 1 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen (oefenvorm 2.4) en 1 tegen 1 (+k) groot doel – kleine doeltjes (oefenvorm 2.5)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Versnel tijdens en na de aanname, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen (na inspeelpass trainer-coach of medespeler)

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na het inspelen van de bal door de trainer of medespeler. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting het doel van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen (inspeelpass door medespeler)

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of makkelijk vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of te gaan dribbelen

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgespeeld of de bal mist.

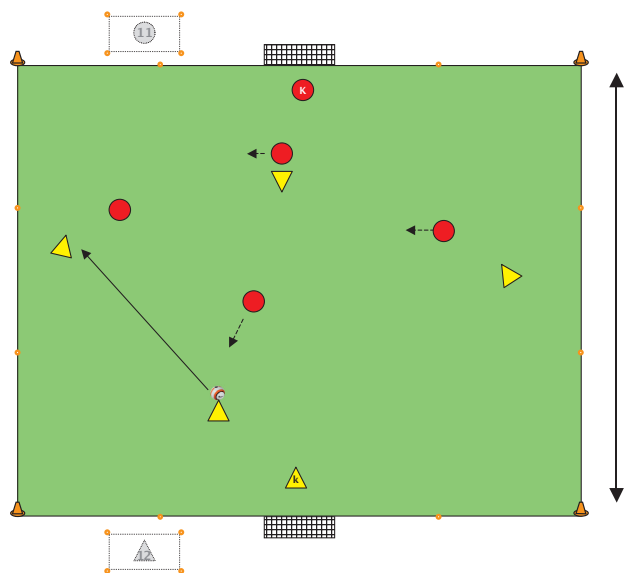
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

4 (+k) tegen 4 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 25-30 meter
  - breedte: 30 meter

- Aantal spelers:**
- 10-12 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 10-12 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- 3 (+k) tegen 3 (+k) met grote doelen (partijvorm 2B)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- alternatieve partijvorm: 3 (+k) tegen 3 (+k) met grote doelen (partijvorm 2B)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets

achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

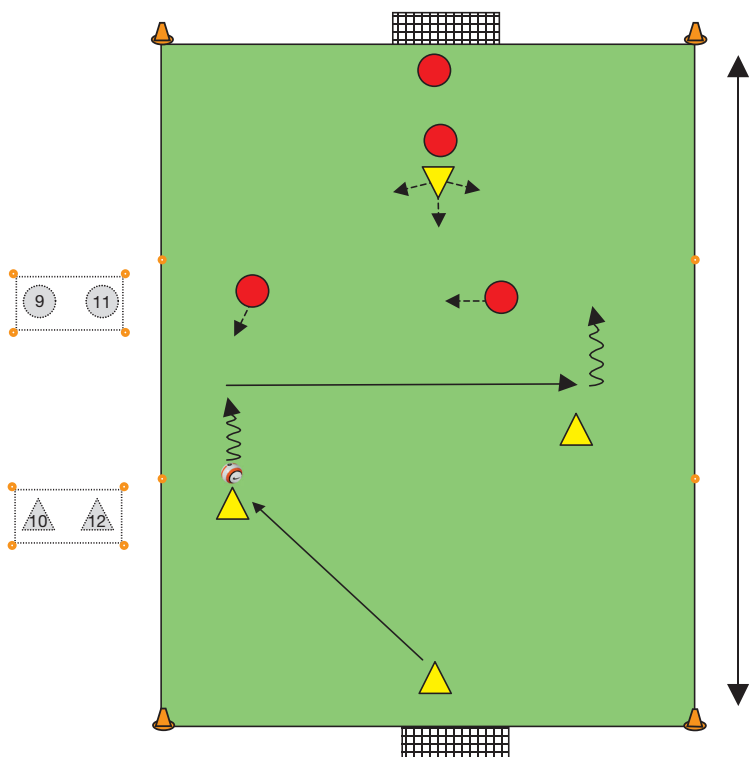
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

3 (+k) tegen 3 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 25-30 meter
  - breedte: 25-30 meter

- Aantal spelers:**
- 8-12 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-12 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)
- 4 (+k) tegen 4 (+k) met grote doelen (partijvorm 2A)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- alternatieve partijvorm: 4 (+k) tegen 4 (+k) met grote doelen (partijvorm 2A)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets

achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of past hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

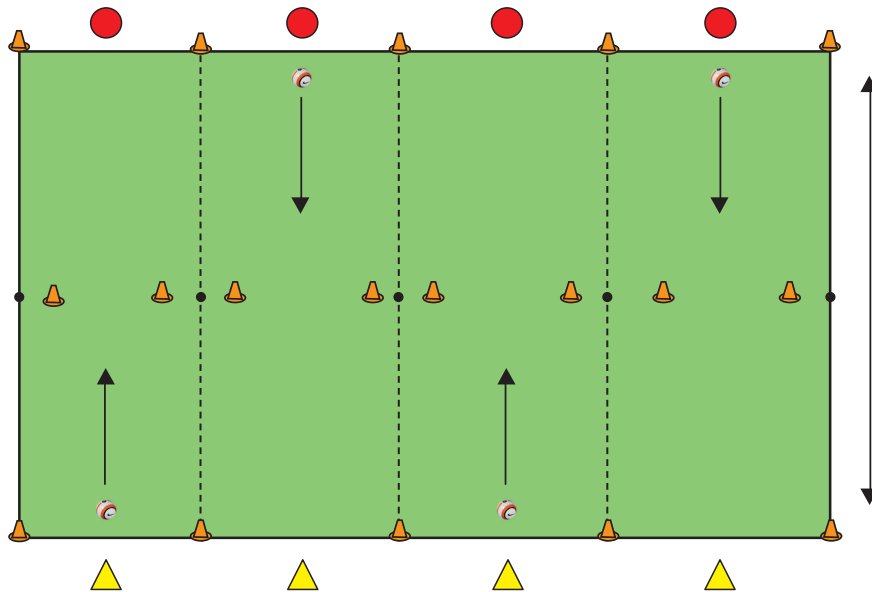
GROEP 3

VOORFASE-WU 3.1 T/M 3.4 / DEFENVORM 3.1 T/M 3.7 / PARTIJVORM 3A T/M 3D

AANVALLEN

poortschietspel vaste afstand

Regels:

- tweetal kan scoren door de bal tussen de pionnen naar elkaar te spelen (over de grond)
- voordat de bal wordt terug gespeeld, dient de speler eerst de bal aan te nemen voor of op de lijn
- wordt de bal niet aangenomen dan is het geen punt voor het tweetal
- wanneer beide spelers drie keer hebben gescoord dan wordt de afstand tussen de pionnen kleiner gemaakt
- het tweetal dat het eerste 10 punten heeft is de winnaar
- na verloop van de tijd nieuwe tweetallen maken / doordraaien

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter
  - afstand tussen de grote pionnen 3 - 1 meter

Aantal spelers:

- 6-8 spelers

Materiaal:

- 8 ballen
- 10 kleine pionnen
- 10 hoedjes
- 8 grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten / passen tussen de pionnen
- aannemen van een rollende bal voor of op de lijn

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- goede eerste aanname (onder controle houden)
- passen met binnenkant voet / wreef tussen de pionnen
- positie kiezen om de bal te kunnen ontvangen

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- doel / poort verkleinen
- afstand van het passen vergroten
- passen / schieten van een rollende bal
- passen / schieten met het 'verkeerde' been
- poortschietspel met keeper (voorfase 3.1 WU – variant)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- doel / poort vergroten
- afstand van passen verkleinen

Tip:

- zorg er voor dat je niet alleen aandacht besteed aan de speler die passt, maar ook aan de speler die positie kiest om de bal te kunnen ontvangen. Alleen zo kunnen punten verdiend worden.

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool.

Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een pass van je teamgenoot. Vervolgens kun je als speler de bal direct terugpassen / aannemen – passen of aannemen, dribbelen en dan passen.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als 'een vrij hangend net' soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal 'dood' te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • 'Maak de bal langzaam' (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je 'm na de aanname direct kunt passen.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

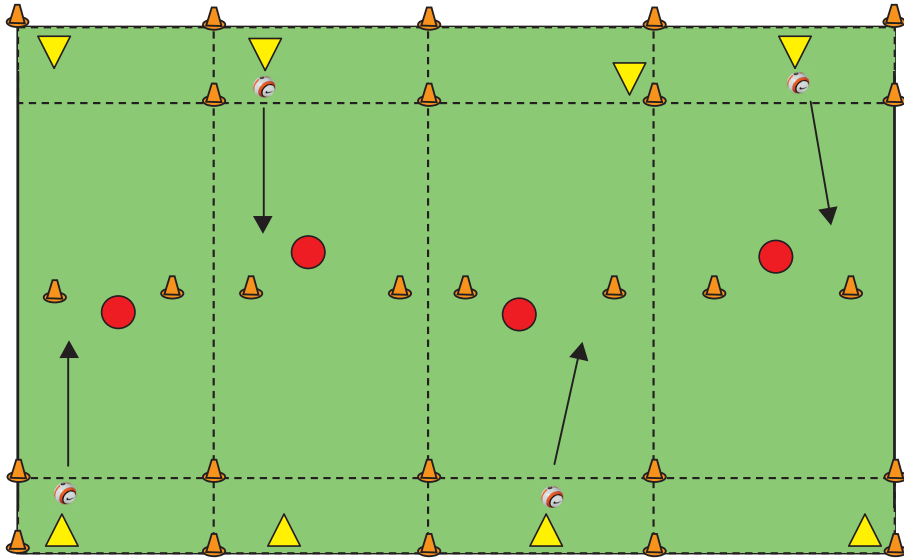
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, wanneer de bal met meer snelheid gespeeld moet worden.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts.

Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

poortschietspel met keeper

- Regels:**
- tweetal kan scoren door de bal tussen de pionnen naar elkaar te spelen (over de grond)
  - voordat de bal wordt teruggespeeld, dient de speler eerst de bal aan te nemen in het vak
  - wordt de bal niet aangenomen in het vak dan is het geen punt voor het tweetal
  - het tweetal dat het eerste 10 punten heeft is de winnaar
  - de keeper / verdediger kan het scoren voorkomen door de bal tegen te houden
  - de spelers mogen na de aanname gaan dribbelen met de bal in hun eigen vak
  - de verdediger / keeper met de meeste punten is winnaar
  - na verloop van tijd wisselt de keeper / verdediger met één van de spelers aan de zijkant

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter
  - afstand tussen de grote pionnen 6 – 8 meter

- Aantal spelers:**
- 6-12 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 20 kleine pionnen of hoedjes
  - 8 grote pionnen
  - 4 hesjes (alleen de verdediger / keeper)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door schieten / passen tussen de pionnen en langs de keeper / verdediger
  - aannemen van een rollende bal in het vak
- Verdedigen**
- bal tegenhouden door keeper / verdediger
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- goede eerste aanname (onder controle houden binnen het eigen vak)
  - passen met binnenkant voet / wreef langs de verdediger
  - positie kiezen om de bal te kunnen ontvangen
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - bal tegenhouden

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- doel / poort verkleinen
- verdediger / keeper mag handen gebruiken
- afstand van het passen vergroten

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- doel / poort vergroten
- keeper / verdediger mag alleen nog met de voeten de bal tegenhouden
- afstand van passen verkleinen
- poortschietspel vaste afstand (voorfase 3.1 / WU) of poortschietspel variabele afstand (voorfase 3.1 / WU – variant)

- Tip:**
- zorg er voor dat je niet alleen aandacht besteed aan de speler die past, maar ook aan de speler die positie kiest om de bal te kunnen ontvangen. Alleen zo kunnen punten verdient worden.

Voorfase **3.1** / warming-up - variant

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een pass van je teamgenoot. Vervolgens kun je als speler de bal direct terugpassen / aannemen – passen of aannemen, dribbelen en dan passen.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname direct kunt passen of kunt dribbelen.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, wanneer de bal met meer snelheid gespeeld moet worden.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts.

Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit waar staat de verdediger en waar staat je teamgenoot – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Speler aan de andere kant moet vrijlopen om de bal te ontvangen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

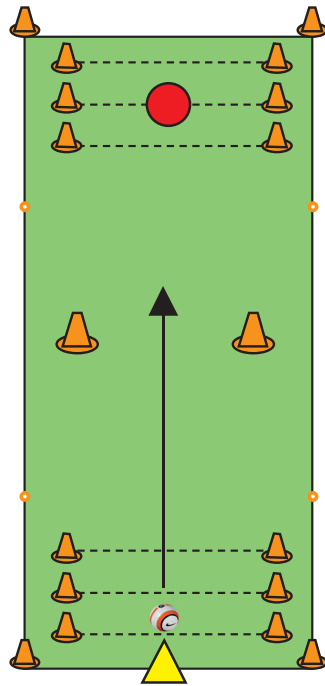
Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die de bal tussen de pionnen wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

poortschietspel variabele afstand

Regels:

- spelers kunnen scoren door de bal stil te leggen op 8 meter van de pionnen en de bal te passen tussen de twee pionnen
- wanneer je 2x achter elkaar gescoord heb ga je naar de volgende lijn (10 meter). Wanneer je dan wederom 2x achter elkaar heb gescoord ga je naar de kampioenslijn (12 meter)
- wie het eerst 3x scoort vanaf de kampioenslijn heeft gewonnen.
- wordt er 2x van een bepaalde lijn gemist dan ga je weer een lijn dichterbij de pionnen toe
- na verloop van de tijd nieuwe tweetallen maken / doordraaien

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 10-12 meter
  - afstand tussen de grote pionnen 3 - 1 meter

Aantal spelers:

- 2 spelers per organisatie
- 4-10 spelers organisatie meerder keren uitzetten naast elkaar

Materiaal:

- 8 ballen (2 per veldje)
- 20 kleine pionnen of hoedjes
- 8 grote pionnen (2 per veldje)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten / passen tussen de pionnen
- aannemen van een rollende bal

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- goede eerste aanname (onder controle houden)
- passen met binnenkant voet / wreef tussen de pionnen

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- doel / poort verkleinen
- afstand van het passen vergroten
- passen / schieten van een rollende bal
- passen / schieten met het 'verkeerde' been
- poortschietspel met keeper (voorfase 3.1 WU - variant)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- doel / poort vergroten
- afstand van passen verkleinen

Tip:

- zorg er voor dat je niet alleen aandacht besteed aan de speler die past, maar ook oog hebt voor de speler aan de overkant die de bal moet stoppen / aannemen

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een pass van je teamgenoot. Vervolgens kun je als speler de bal direct terugpassen / aannemen – passen of aannemen, dribbelen en dan passen.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als 'een vrij hangend net' soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal 'dood' te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • 'Maak de bal langzaam' (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je 'm na de aanname direct kunt passen.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

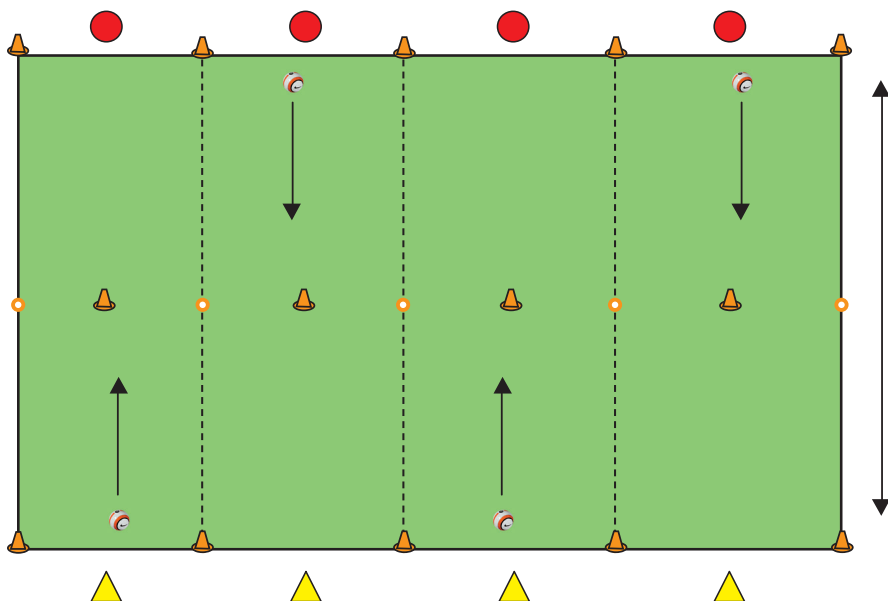
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, wanneer de bal met meer snelheid gespeeld moet worden.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef,

afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

pionschietspel vaste afstand

- Regels:**
- beide spelers kunnen scoren door de pion te raken (= 1 punt) of de pion om te schieten (= 3 punten)
  - voordat de bal wordt terug gespeeld, dient de speler eerst de bal aan te nemen voor of op de lijn
  - de speler die de meeste punten haalt is de winnaar
  - na verloop van de tijd nieuwe tweektallen maken / doordraaien

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 2 spelers per organisatie
  - 4-10 spelers organisatie meerder keren uitzetten naast elkaar

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 10 kleine pionnen
  - 10 hoedjes
  - 4-8 grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door te schieten / passen richting een pion
  - aannemen van een rollende bal voor of op de lijn

- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- goede eerste aanname (onder controle houden)
  - passen met binnenkant voet / wreef richting de pion
  - positie kiezen om de bal te kunnen ontvangen

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- afstand van het passen vergroten
  - passen / schieten van een rollende bal
  - passen / schieten met het 'verkeerde' been
  - poortschietspel met keeper (voorfase 3.1 WU – variant)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- afstand van passen verkleinen (bijvoorbeeld 3x missen – 1 stap naar voren zetten)
  - 2 pionnen dichtbij elkaar zetten (groter doelvlak)
  - poortschietspel met vaste of variabele afstand (voorfase 3.1)

- Tip:**
- zorg er voor dat je niet alleen aandacht besteed aan de speler die past, maar ook oog hebt voor de speler aan de overkant die de bal moet stoppen / aannemen
  - alternatief kan zijn om niet te werken met individuele scores, maar met een score per tweetal. Het tweetal dat de meeste punten heeft gehaald is winnen

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een pass van je teamgenoot. Vervolgens kun je als speler de bal direct terugpassen / aannemen – passen of aannemen, dribbelen en dan passen.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als 'een vrij hangend net' soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal 'dood' te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • 'Maak de bal langzaam' (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je 'm na de aanname direct kunt passen.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

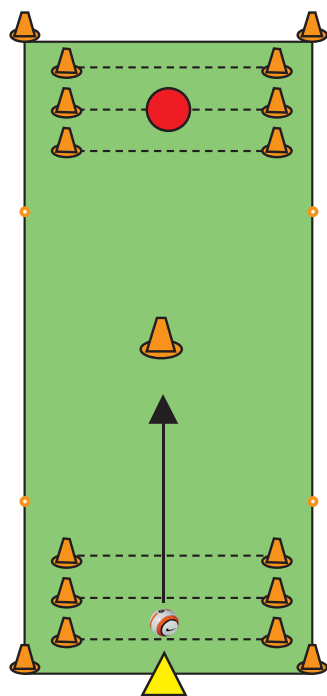
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, wanneer de bal met meer snelheid gespeeld moet worden.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts.

Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

pionschietspel variabele afstand

Regels:

- beide spelers kunnen scoren door de pion te raken (= 1 punt) of de pion om te schieten (= 3 punten)
- we starten van de lijn op 6 meter van de pion
- wanneer je 4 punten of meer hebt ga je naar de volgende lijn (8 meter). Wanneer je ook hier weer 4 punten hebt gescoord ga je naar de kampioenslijn (10 meter). Wie het eerst 5 punten heeft vanaf de kampioenslijn heeft gewonnen
- wanneer je 3x achter elkaar de pion mist ga je een lijn dichterbij
- de speler die de meeste punten haalt is de winnaar.
- na verloop van de tijd nieuwe tweetallen maken / doordraaien

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 10-12 meter

Aantal spelers:

- 2 spelers per organisatie
- 4-10 spelers organisatie meerder keren uitzetten naast elkaar

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten / passen richting een pion
- aannemen van een rollende bal voor of op de lijn

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- goede eerste aanname (onder controle houden)
- passen met binnenkant voet / wreef richting de pion
- positie kiezen om de bal te kunnen ontvangen

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- afstand van het passen vergroten (8 – 10 – 12 meter)
- passen / schieten van een rollende bal
- passen / schieten met het 'verkeerde' been
- poortschietspel met keeper (voorfase 3.1 WU – variant)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- afstand van passen verkleinen (4 – 6 – 8 meter)
- 2 pionnen dichtbij elkaar zetten (groter doelveld)
- poortschietspel met vaste of variabele afstand (voorfase 3.1 WU)

Tip:

- zorg er voor dat je niet alleen aandacht besteed aan de speler die passt, maar ook oog hebt voor de speler aan de overkant die de bal moet stoppen / aannemen.
- alternatief kan zijn om niet te werken met individuele scores, maar met een score per tweetal. Het tweetal dat de meeste punten heeft gehaald is winnen

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een pass van je teamgenoot. Vervolgens kun je als speler de bal direct terugpassen / aannemen – passen of aannemen, dribbelen en dan passen.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als 'een vrij hangend net' soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal 'dood' te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • 'Maak de bal langzaam' (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je 'm na de aanname direct kunt passen.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je in deze situatie met binnenkant voet.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

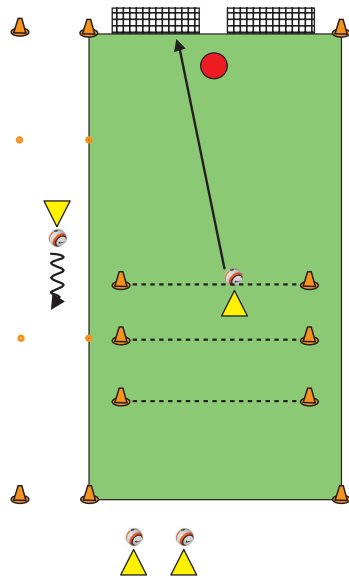
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, wanneer de bal met meer snelheid gespeeld moet worden.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts.

Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

dubbel doelschietspel met 2 kleine doeltjes

Regels:

- spelers kunnen scoren door de bal stil te leggen op 8 meter van de doeltjes en te mikken op 1 van de 2 kleine doeltjes
- wanneer je 2 x achter elkaar gescoord hebt ga je naar de volgende lijn (10 meter). Wanneer je dan wederom 2 x achter elkaar hebt gescoord ga je naar de kampioenslijn (12 meter)
- wie het eerst 3x scoort vanaf de kampioenslijn heeft gewonnen
- wordt 2 x achter elkaar van een bepaalde lijn gemist dan ga je weer een lijn dichterbij het doel toe
- punten tellen alleen wanneer de speler via het 'slootje' terugdribbelt naar de beginpositie
- keeper krijgt punten voor elke bal die hij tegenhoudt. Na verloop van tijd wisselen van keeper. Wie is de master keeper?

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 15-20 meter
  - breedte: 12-15 meter

Aantal spelers:

- 4-5 spelers (meer spelers: organisatie 2 x uitzetten)

Materiaal:

- 4-5 ballen
- 12 pionnen
- 6-8 hoedjes
- 2 kleine doeltjes (3 x 1 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten één van de kleine doeltjes (binnenkant of met de wreef)

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- dribbelen en stilleggen van de bal
- schieten op één van de kleine doeltjes (binnenkant of wreef)

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- afstand naar de doeltjes groter maken (10 – 12 – 14 meter)
- doeltjes dichterbij elkaar plaatsen
- schieten / passen van een rollende bal
- schieten / passen vanaf schuin links of rechts van het doel
- schieten / passen met het 'verkeerde' been
- 1 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 3.7)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- afstand naar de doeltjes kleiner maken (6 – 8 – 10 meter)
- doeltjes verder uit elkaar plaatsen

Tip:

- zorg er de volgende speler pas start nadat de bal op doel is geschoten (niet te snel achter elkaar)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

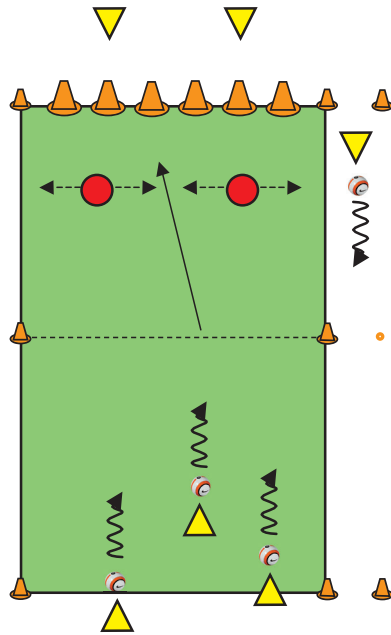
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en 'm aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Streck en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Plaats / mik de bal met de binnenkant van de voet (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) in de hoeken.

dribbel pionschietspel met verdedigers (1)

- Regels:**
- spelers kunnen scoren door richting de lijn te dribbelen en voor de lijn langs de verdedigers op een pion te schieten. Raken = 1 punt; omvallen = 2 punten
  - de verdedigers krijgen punten voor elke bal die ze tegenhouden
  - de speler die het eerste 5 (of 10 punten) heeft is de winnaar. Nadat je hebt geschoten stel je je op achter de pionnen om de volgende bal te ontvangen
  - vervolgens dribbel je als speler via het 'slootje' terug naar de beginpositie
  - de speler met de meeste punten heeft gewonnen
  - maximaal 3 spelers mogen tegelijkertijd starten
  - wissel de verdedigers regelmatig door

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 6-10 spelers

- Materiaal:**
- 4-8 ballen
  - 8 kleine pionnen (of hoedjes)
  - 6-10 grote pionnen
  - 4-12 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door te schieten één van de pionnen en langs de verdedigers (binnenkant of met de wreef)
- Karakteristiek:**
- Verdedigen**
- bal tegenhouden
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- dribbelen en stilleggen van de bal
  - schieten / passen op één van de pionnen en langs de verdedigers (binnenkant of wreef)
  - aannemen / controleren van de bal door spelers achter de pionnen rij
- Eisen aan het spel:**
- Verdedigen**
- tegenhouden van de bal met de voet

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - minder pionnen plaatsen
  - afstand van passen / schieten vergroten

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- afstand van passen / schieten verkleinen
  - meer pionnen en/of pionnen dicht op elkaar
  - één verdediger i.p.v. twee verdedigers

- Tip:**
- maak eventueel vast tweetallen waarbij er steeds een situatie is dat de ene speler dribbelt en pas / schiet op de pionnen en de andere speler dan staat opgesteld achter de rij pionnen om de bal tegen te houden
  - wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten is winnaar

Voorfase **3.4** / warming-up

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging te maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, probeer zoveel mogelijk punten te maken (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit / houd de bal onder controle.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen nadat een speler de bal op de rij pionnen heeft geschoten / gepast.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten –Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname direct kunt dribbelen en zo snel mogelijk via het slootje naar de beginpositie kan komen.

Schieten / passen

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de pionnen punten kan scoren. Als hij verder van de pionnen staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de pionnen, dan kan hij de bal beter met de binnenkant plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen – Kijk waar de verdedigers zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet op één van de pionnen (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

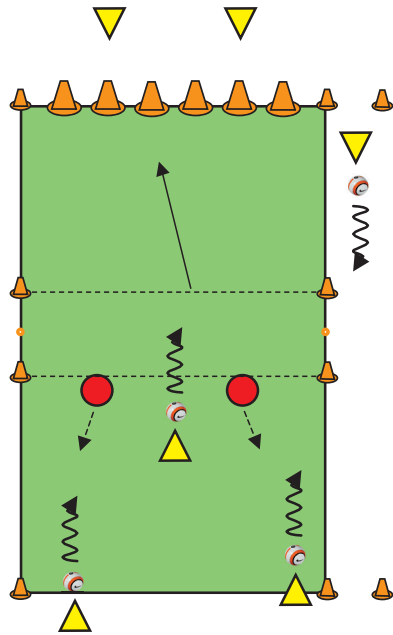
Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op de pionnen wordt geschoten.

dribbel pionschietspel met verdedigers (2)

- Regels:**
- spelers kunnen scoren door langs de verdedigers te dribbelen en de bal vanuit de vrije ruimte op een pion te schieten. Raken = 1 punt; omvallen = 2 punten
  - de verdedigers krijgen punten voor elke bal die ze veroveren (voet op de bal)
  - de speler die het eerste 5 (of 10 punten) heeft is de winnaar. Nadat je hebt geschoten stel je je op achter de pionnen om de volgende bal te ontvangen
  - vervolgens dribbel je als speler via het 'slootje' terug naar de beginpositie
  - de speler met de meeste punten heeft gewonnen
  - maximaal 3 spelers mogen tegelijkertijd starten
  - wissel de verdedigers regelmatig door

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 6-10 spelers

- Materiaal:**
- 4-8 ballen
  - 8 kleine pionnen (of hoedjes)
  - 6-10 grote pionnen
  - 4-12 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- dribbelen en passeren van de verdedigers
  - scoren door te schieten één van de pionnen (binnenkant of met de wreef)
  - aannemen / stoppen van een rollende bal
- Karakteristiek:**
- Verdedigen**
- bal veroveren
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- dribbelen en passeren van de verdedigers
  - scoren door te schieten één van de pionnen (binnenkant of met de wreef)
  - aannemen / stoppen van een rollende bal
- Eisen aan het spel:**
- Verdedigen**
- bal blijven zien en op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - minder pionnen plaatsen
  - afstand van passen / schieten vergroten

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- afstand van passen / schieten verkleinen
  - meer pionnen en/of pionnen dicht op elkaar
  - één verdediger i.p.v. twee verdedigers

- Tip:**
- maak eventueel vast tweetallen waarbij er steeds een situatie is dat de ene speler dribbelt en passt / schiet op de pionnen en de andere speler dan staat opgesteld achter de rij pionnen om de bal tegen te houden
  - wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten is winnaar

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen nadat een speler de bal op de rij pionnen heeft geschoten / gepast.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname direct kunt dribbelen en zo snel mogelijk via het slootje naar de beginpositie kan komen.

Schieten / passen

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de pionnen punten kan scoren. Als hij verder van de pionnen staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de pionnen, dan kan hij de bal beter met de binnenkant plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen – Kijk waar de pionnen staan en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet op één van de pionnen (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de pionnen geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal op één van de pionnen dreigt te schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de pionnen – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te dribbelen – Blijf

zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

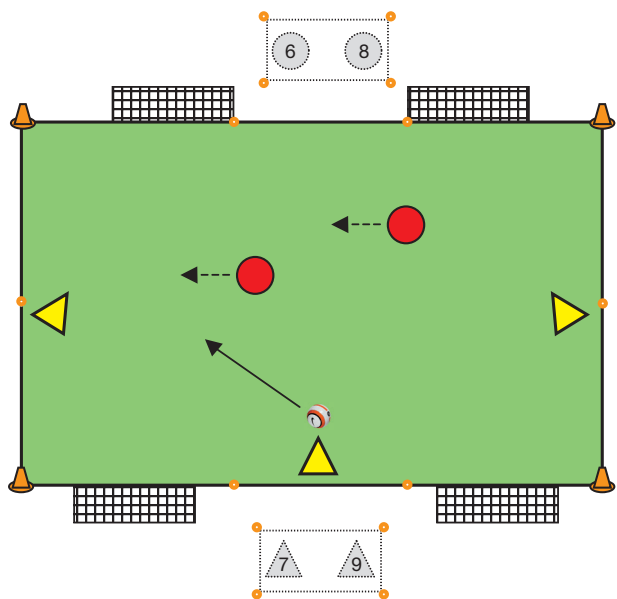
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • In de aangegeven ruimte, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit – Ga niet te snel naar de grond.

3 tegen 2 met 4 doeltjes

Regels:

- beide teams kunnen scoren op twee kleine doeltjes
- als de bal uit is indribbelen of inpassen voor het tweetal en inpassen voor het drietal. 3e keer uit is doorwisselen.
- bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten in het midden tussen de twee doeltjes door het drietal
- (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
- na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
- breedte: 30 meter
- afstand doeltjes drietal vanaf zijlijn 4 meter en tweetal 7 meter

Aantal spelers:

- 5-9 spelers

Materiaal:

- 4 ballen
- 4 pionnen
- 8-10 hesjes (twee kleuren)
- 14 hoedjes
- 4 kleine doeltje (3 x 1 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltjes
- door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in kansrijke positie brengen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee kleine doeltjes
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- doeltjes tweetal dichters bij elkaar plaatsen
- veld smaller maken
- wanneer er veel van afstand op de doeltjes wordt geschoten verdedigers beïnvloeden om meer vooruit te verdedigen (meer druk) en/of halverwege te laten starten

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- doeltjes tweetal verder uit elkaar plaatsen
- veld breder en/of langer maken
- 2 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 3.5)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- een alternatieve oefenvorm is 3 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.2)

Oefenvorm 3.1

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de twee doeltjes een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dichtbij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp

– eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in het doeltjes (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

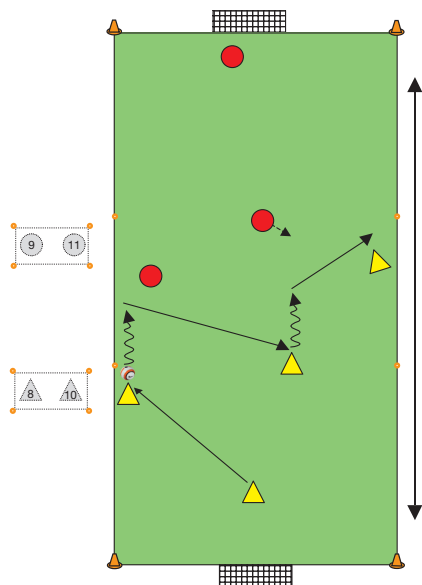
Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

3 (+k) tegen 2 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de keeper van het drietal
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 7-11 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door schieten op een groot doel met keeper
  - door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
  - of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
  - bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
  - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
  - bal afpakken
  - doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
  - samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
  - schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen).
  - 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.6)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen.
  - alternatieve oefenvorm: 3 tegen 2 met 4 kleine doeltjes (oefenvorm 3.1)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen

– Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter

de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of past hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

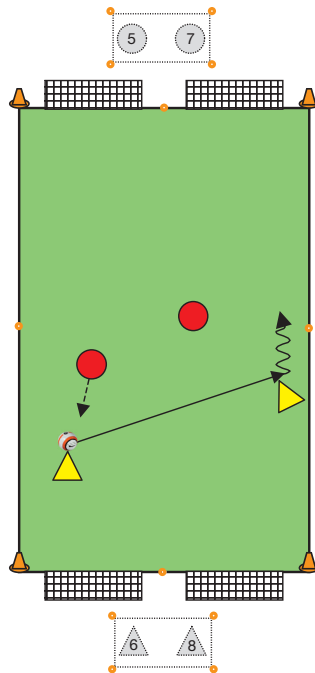
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

2 tegen 2 met 4 doeltjes

Regels:

- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in twee kleine doeltjes
- als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
- bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden tussen de eigen doeltjes starten
- (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 15-18 meter

Aantal spelers:

- 4-8 spelers

Materiaal:

- 4 ballen
- 4 pionnen
- 4-8 hesjes (twee kleuren)
- 10 hoedjes
- 4 kleine doeltje (3 x 1 meter) of grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltjes
- door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in kansrijke positie brengen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee doeltjes
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer doelen gemaakt met pionnen – doeltjes kleiner maken
- wanneer er veel van afstand op de doeltjes wordt geschoten verdedigers beïnvloeden om meer vooruit te verdedigen (meer druk)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- doeltjes verder uit elkaar zetten
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen).

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen.
- alternatieve oefenvorm is: 2 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.4),

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Speler in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de twee doeltjes een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant in één van de twee doeltjes plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment

van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in één van de doeltjes (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

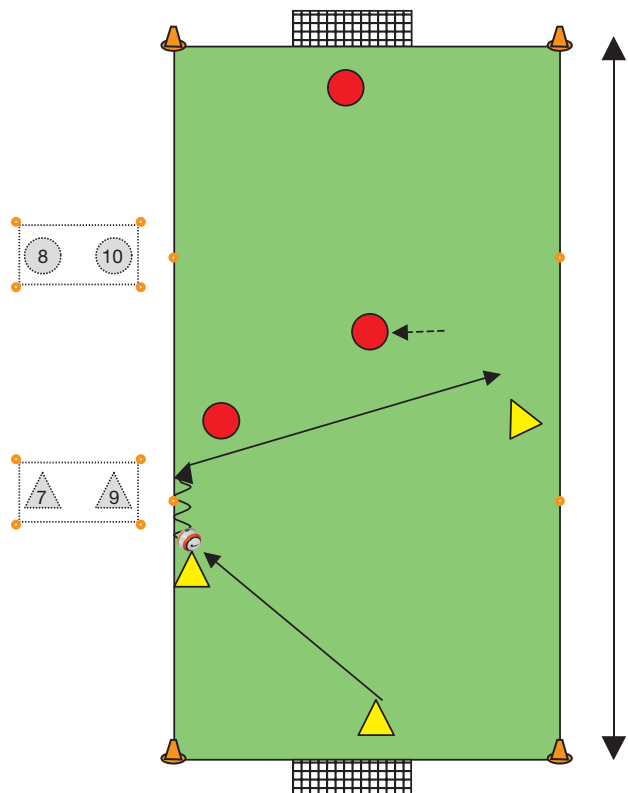
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

2 (+k) tegen 2 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keepers mogen alleen op de eigen helft meevoetballen

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 30-35 meter
  - breedte: 15-18 meter

- Aantal spelers:**
- 6 -10 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)
- 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.6)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
- alternatieve oefenvorm is: 2 tegen 2 met 4 kleine doeltjes (oefenvorm 3.3)

Aanwijzingen aanvallen

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met

binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stoffie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

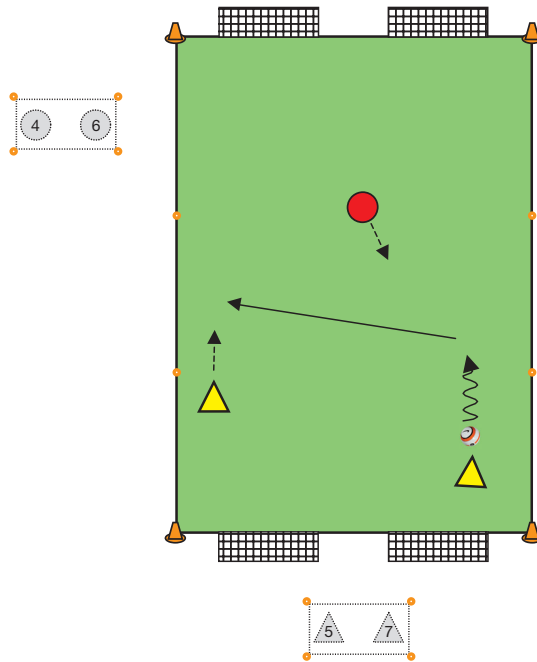
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

2 tegen 1 met 4 doeltjes

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in twee kleine doeltjes
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen voor het tweetal (aanvallers); indribbelen voor de verdediger. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de doeltjes van de aanvallers
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 3-7 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4 pionnen
  - 4-8 hesjes (twee kleuren)
  - 10 hoedjes
  - 4 kleine doeltje (3 x 1 meter) of grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltje
  - door middel van dribbelen, aannemen en passen in kansrijke positie komen
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstanders en de eigen doeltjes
  - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee doeltjes
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstanders en de eigen doeltjes
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer doelen gemaakt met pionnen – doeltjes kleiner maken
  - wanneer er veel van afstand op de doeltjes wordt geschoten verdediger beïnvloeden om meer vooruit te verdedigen (meer druk)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - doeltjes verder uit elkaar zetten
  - verdediger start halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
  - alternatieve oefenvorm is: 2 (+k) tegen 1 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.6)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijds en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, hij heeft je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant in één van de twee doeltjes plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment

van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in één van de doeltjes (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

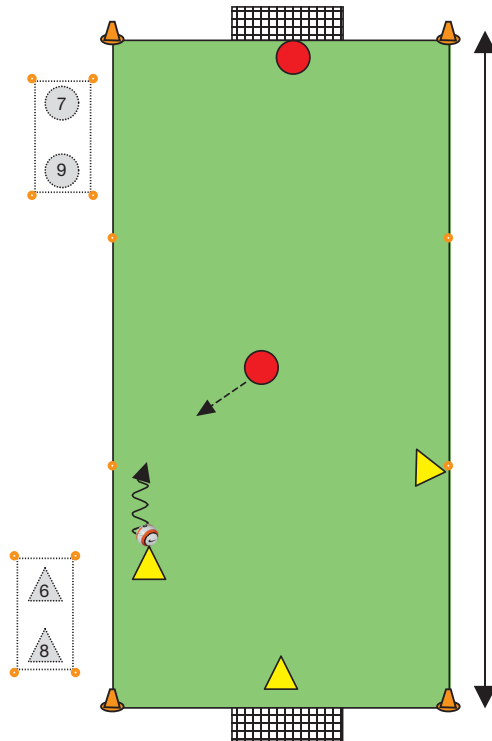
Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstanders, draai je rug niet naar hen toe – Probeer tegenstanders naar een zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

2 (+k) tegen 1 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen voor de verdediger of inpassen voor de aanvallers, 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de keeper van het tweetal
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop
  - keeper aanvallers mag alleen op de eigen helft meevoetballen
  - na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 25-30 meter
  - breedte: 10-12 meter

- Aantal spelers:**
- 5-9 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 5-9 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstanders en het eigen doel
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)
- 3 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.2) of 2 (+k) tegen 2 (+k) met grote doelen (oefenvorm 3.4)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- verdediger start halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
- alternatieve oefenvorm is: 2 tegen 1 met 4 doeltjes (oefenvorm 3.5)

Oefenvorm 3.6

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat

je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen

– standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

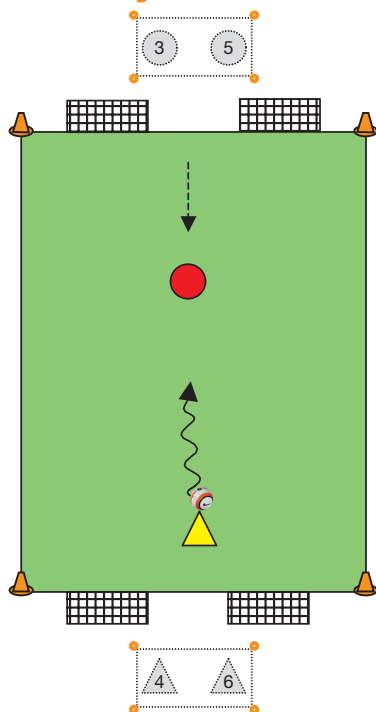
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

1 tegen 1 met 4 doeltjes

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in twee kleine doeltjes
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen. 3e keer uit is doorwisselen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop in het midden tussen de eigen doeltjes starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
  - breedte: 12-15 meter

- Aantal spelers:**
- 2-6 spelers
  - eventueel organisatie 2 x uitzetten

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 2-6 hesjes (twee kleuren)
  - 12 hoedjes
  - 4 kleine doeltje (3 x 1 meter) of grote pionnen

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltje
  - door middel van dribbelen in kansrijke positie komen om te kunnen passen / schieten op één van de twee doeltjes
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - tegenstander dwingen tot het maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij (eventueel na inspeelpass trainer)
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar is ruimte
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee doeltjes
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer doelen gemaakt met pionnen – doeltjes kleiner maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het beïnvloeden van de verdediger (meer druk)
  - 2 tegen 2 met 4 doeltjes (oefenvorm 3.3)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen na een fout van de tegenstander of na het inspelen van de bal door de trainer. Vervolgens moet je als speler dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt dribbelen.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de twee doeltjes een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant in één van de twee doeltjes plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in één van de doeltjes (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal op één van de doeltjes dreigt te schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

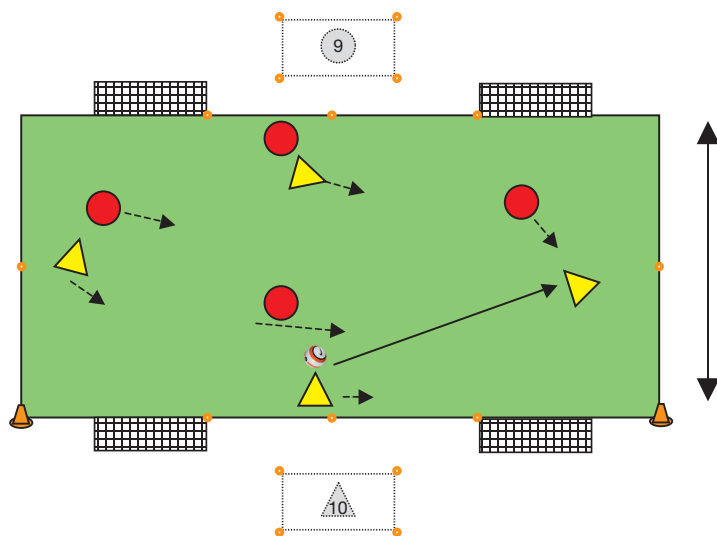
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, bal te ver voor hem uit, foute aanname – Ga niet te snel naar de grond.

4 tegen 4 met 4 doeltjes

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op twee kleine doeltjes
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen.
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop bij het eigen doeltje starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 20 meter
  - breedte: 40 meter

- Aantal spelers:**
- 8-10 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 14 hoedjes
  - 4 kleine doeltje (3 x 1 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
- scoren door het passen / schieten van de bal in één van de twee kleine doeltjes
  - door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in kansrijke positie brengen
- Verdedigen**
- positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
  - bal afpakken
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij
  - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in één van de twee kleine doeltjes
  - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
  - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
  - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
  - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
  - dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler
- Verdedigen**
- bal blijven zien
  - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
  - positie kiezen tussen tegenstander en de eigen doeltjes
  - samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
  - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - een alternatieve partijvorm is 4 tegen 4 basisvorm (partijvorm 3 B)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging te maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting de doeltjes van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat

je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit in speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op één van de twee doeltjes een doelpunt kan maken. Als hij verder van de doeltjes staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dichtbij de doeltjes, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter

de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan helft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snij de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de doeltjes zijn en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in het doeltjes(korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op de doeltjes geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en de eigen doeltjes, scherm de doeltjes af - Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.’

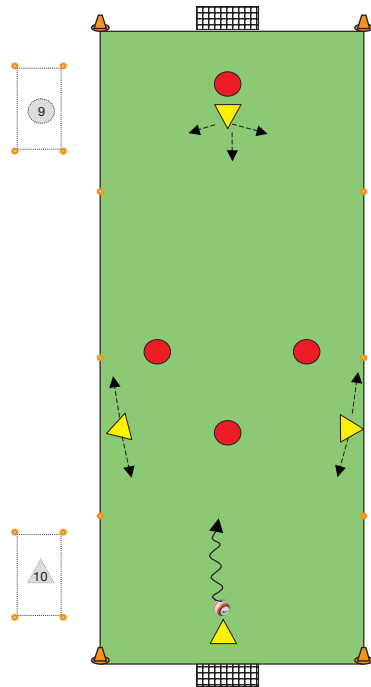
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.’

4 tegen 4 basisvorm

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren door te passen of te schieten in een klein doeltje
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen.
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop bij het eigen doeltje starten
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 40 meter
  - breedte: 20 meter

- Aantal spelers:**
- 8-10 spelers

- Materiaal:**
- 4 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-10 hesjes (twee kleuren)
  - 14 hoedjes
  - 2 kleine doeltje (3 x 1 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door het passen / schieten van de bal in een klein doeltje
- door middel van dribbelen, aannemen en passen spelers in kansrijke positie brengen

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doeltje
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken

Eisen aan het spel: Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doeltje van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten / passen in het doeltje
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doeltje
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.

Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.

Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.

Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doeltje van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aangenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.

Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.

Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.

Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand.

Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit in speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.

Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspeelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.

Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doeltje staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doeltje, dan kan hij de bal beter met de binnenkant van de voet plaatsen.

De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak

zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar het doeltje is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet in het doeltje (korte afstand) of met de wreef (lange afstand).

Aanwijzingen verdedigen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal op het doeltje geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en het eigen doeltje, scherm het doeltje af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten of te dribbelen of passt hij de bal vooruit. – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

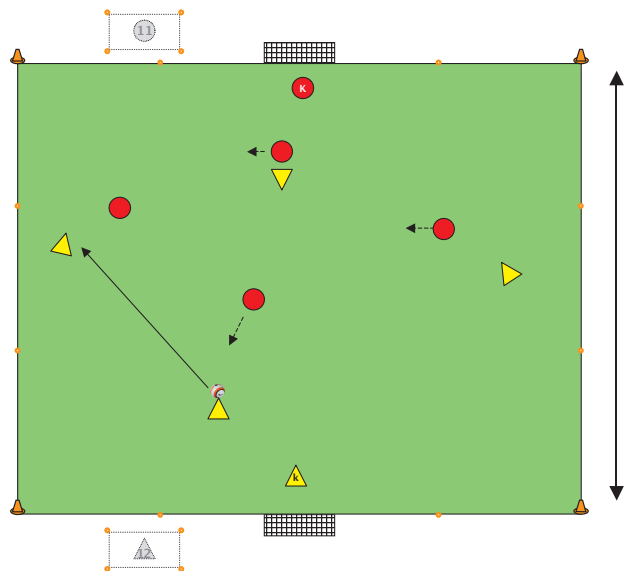
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.

Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.

Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

4 (+k) tegen 4 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 25-30 meter
  - breedte: 30 meter

- Aantal spelers:**
- 10-12 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 10-12 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

Aanvallen

- scoren door te schieten op een groot doel met keeper
- door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
- of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
- bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten

Verdedigen

- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
- bal afpakken
- doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper

Eisen aan het spel:

Aanvallen

- het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
- zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
- overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
- bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
- kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
- afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler

Verdedigen

- bal blijven zien
- zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
- positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
- samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
- druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
- schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- 3 (+k) tegen 3 (+k) met grote doelen (partijvorm 2B)

Tip:

- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
- alternatieve partijvorm: 3 (+k) tegen 3 (+k) met grote doelen (partijvorm 2B)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets

achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

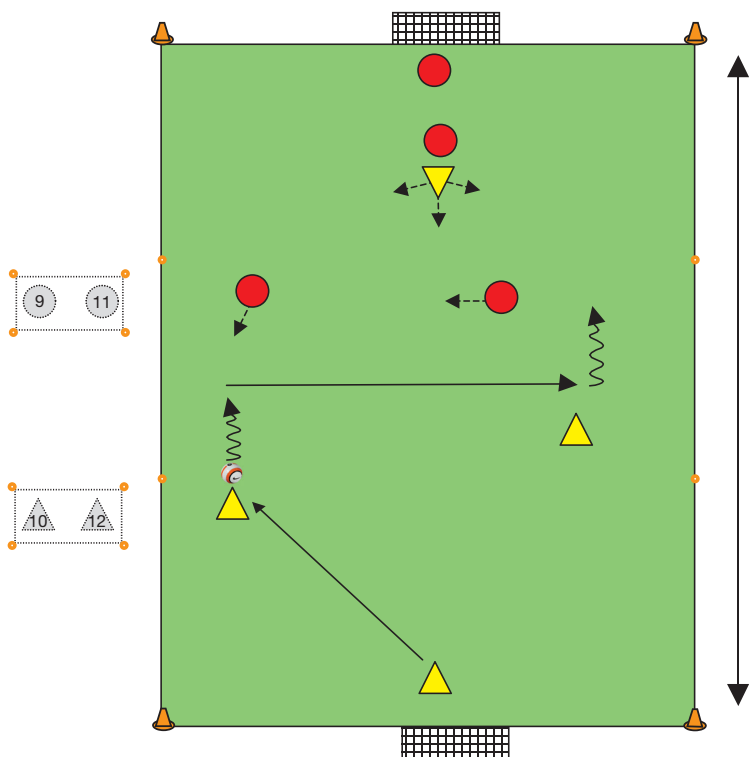
Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.

3 (+k) tegen 3 (+k) grote doelen

- Regels:**
- beide teams kunnen scoren op een groot doel
  - als de bal uit is indribbelen of inpassen.
  - bij een doelpunt, achterbal of hoekschop starten bij de eigen keeper
  - (eventueel) doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschop

- Organisatie:**
- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
  - lengte: 25-30 meter
  - breedte: 25-30 meter

- Aantal spelers:**
- 8-12 spelers

- Materiaal:**
- 8 ballen
  - 4 pionnen
  - 8-12 hesjes (twee kleuren)
  - 16 hoedjes
  - 2 grote doelen (5 x 2 meter)

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

- Karakteristiek:**
- Aanvallen**
    - scoren door te schieten op een groot doel met keeper
    - door middel van dribbelen / individuele actie in scoringspositie komen
    - of door middel van al dan niet bewust samenspel medespeler in scoringspositie brengen
    - bal vrijmaken om op doel te kunnen schieten
  - Verdedigen**
    - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
    - tegenpartij dwingen tot breedtespel / maken van fouten
    - bal afpakken
    - doelpogingen voorkomen – verwerken van schoten op doel door keeper
- Eisen aan het spel:**
- Aanvallen**
    - het aannemen, controleren van de bal en dribbelen richting het doel van de tegenpartij
    - zodra de bal vrij is (binnen schotsafstand), schieten
    - overzicht in de situatie waarheen te dribbelen, waar staan veel en waar staan weinig spelers
    - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en versnellen
    - kiezen van het moment en de richting van de passeeractie
    - afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
    - dribbelen (soms) afwisselen met het passen op een medespeler
  - Verdedigen**
    - bal blijven zien
    - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
    - positie kiezen tussen tegenstander en het eigen doel
    - samenwerken (kleine ruimte maken) om de tegenpartij op te houden
    - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
    - schot blokkeren / verwerken van schoten op doel

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

- Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken**
- veld smaller maken
  - wanneer er veel wordt geschoten en weinig wordt gedribbeld: het verdedigende team belonen wanneer ze de bal veroveren op helft tegenpartij en scoren (eerder druk zetten)
  - 4 (+k) tegen 4 (+k) met grote doelen (partijvorm 3C)

- Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken**
- veld breder en/of langer maken
  - verdedigers starten halverwege het speelveld (meer tijd / ruimte om in te dribbelen)

- Tip:**
- zorg er voor dat eventuele wisselers steeds staan opgesteld in het wisselvak
  - door het inspelen van de bal door de trainer van de zijkant kun je de beginsituatie sturen. Zeker in combinatie met het doorwisselen
  - alternatieve partijvorm: 4 (+k) tegen 4 (+k) met grote doelen (partijvorm 3C)

Aanwijzingen aanvallen

Doe altijd voor hoe ze een voetbalhandeling moeten uitvoeren, gebruik woorden (praatje) om je voorbeeld (plaatje) te ondersteunen. Gebruik eenvoudige woorden en sluit aan op hun belevingswereld.

Dribbelen en drijven

Wat? • Met de bal afstand overbruggen. Bestaat uit snelheid maken met bal, afschermen van de bal, de bal kort bij je houden, de richting veranderen – kappen – een schijnbeweging maken en passeren.
Waar en wanneer? • ‘Dribbelen’ is het voortbewegen van de bal in een laag of hoger tempo in een kleine ruimte. ‘Drijven’ is het voortbewegen van de bal in een hoog tempo in een grote ruimte.
Hoe? • Speelbeen: raak de bal zodanig en zo vaak dat je hem in het looptempo en in goede richting kan meenemen. ‘De bal aan een elastiekje.’ Voet speelbeen: houd juiste spanning in voet en enkel, laat de bal niet wegspringen. Raakvlak: beroer de bal afhankelijk van richtingsverandering afwisselend met wreef, binnen- of buitenkant van de voet. Romp: buig bovenlichaam iets over de bal, ondersteun de balans met je armen. Lopen: knieën licht gebogen. Aandacht: op omgeving (spelsituatie) en op het veld direct in de omgeving van de bal (oneffenheden in het gras).
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Sneller dribbelen, anders pakt hij de bal van je af (Je aanloopsnelheid is te laag) – Speel de bal niet te ver voor je uit – Ga niet te dicht naar de verdediger toe – Maak de schijnbeweging op tijd, anders pakt de verdediger de bal – Versnel tijdens en na de passeeractie, anders ben je makkelijk te verdedigen – Scherm de bal tijdens en na de passeeractie af, houd je lichaam tussen tegenstander en bal – Snijd na de passeeractie de tegenstander de pas af.

Aannemen en meenemen

Wat? • Het controleren van de bal kan met de binnenkant voet, wreef, buitenkant voet, bovenbeen, borst en onder de voetzool. Het verwerken van de bal kan door weg te draaien en van richting te veranderen.
Wanneer? • De bal wordt aangenomen om dan te kunnen dribbelen richting het doel van de tegenpartij, te schieten of om min of meer bewust te passen naar een medespeler.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van bal en tegenstander. Met uitzondering van de armen kan de bal met alle lichaamsdelen aan- en meegenomen worden. Ga altijd eerst de bal tegemoet, en laat bij contact met de bal de speelvoet als ‘een vrij hangend net’ soepel en flexibel met de bal meegaan om zodoende de bal ‘dood’ te maken, te controleren. Bewaar de balans met de arm. Gebruik zo min mogelijk handelingen om de bal weer speelklaar te leggen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • ‘Maak de bal langzaam’ (Haal tijdens het aannemen van de bal de snelheid eruit) – Laat de bal niet te ver van je voet stuiten – Neem de bal zo aan dat je ‘m daarna nog in alle richtingen kunt spelen – Neem de bal zo aan

dat je ‘m na de aanname vooruit kunt passen of dribbelen (Open aanname) – Houd bij het aannemen je lichaam tussen tegenstander en de bal.

Passen

Wat? • De bal verplaatsen naar een medespeler doe je met de binnenkant voet, buitenkant voet, wreef, punt, hak.
Wanneer binnenkant voet? • Wanneer nauwkeurigheid wordt gevraagd. Met de binnenkant van de voet kun je het beste richten / mikken.
Hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Standbeen licht gebogen, dicht bij de bal, voet meestal in speelrichting. Speelbeen iets naar buiten gedraaid, knie en enkel gebogen. Speelvoet iets naar buiten gedraaid, loodrecht op speelrichting, voetpunt opgetrokken, enkel aangespannen. Raak de bal met binnenkant voet – meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer aan de bovenkant, dan blijft de bal laag.
Wanneer de wreeftrap? • Bij passen over afstand, of bij voorzet vanaf de flank.
Hoe? • Zie uitwerking wreeftrap bij het schieten.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kijk vooruit en speel vooruit – Houd de bal bij je, er is geen tegenstander in de buurt – Speel de bal niet te zacht, te hard, te hoog of met een stuit – Speel simpel, met de binnenkant van de voet.

Positie kiezen en vrijlopen

Wat? • Zodanig positie kiezen of vrijlopen dat je aangespeeld kunt worden door een medespeler. Zorg er daarbij voor dat er geen speler staat tussen jou en de bal.
Waar en wanneer? • Spelers in de buurt van de balbezittende medespeler moeten vrijlopen om de bal te ontvangen. Verder van de bal af zijn spelers meer bezig met positie kiezen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Speel meer uit elkaar, loop elkaar niet in de weg, maak de ruimte groter – kies zo positie dat je makkelijk aanspelbaar bent, loop niet ‘in de rug’ van de verdediger – zorg dat de bal teruggespeeld kan worden, doe mee – Actie na de actie, steeds mee blijven doen, ze hebben je weer nodig.

Schieten

Wat? • Een doelpoging met de voet kan met wreef, binnenkant, buitenkant, punt, hak.
Waar en wanneer? • Als de speler in een kansrijke positie staat en hij met een schot op doel een doelpunt kan maken. Als hij verder van het doel staat, is het verstandiger om met de wreef te trappen. Staat hij dicht bij het doel of op de keeper, dan kan hij de bal beter met de binnenkant langs de keeper plaatsen.
De wreeftrap: hoe? • Kies goed positie ten opzichte van de bal. Plaats standbeen met laatste grote stap naast, voorbij of achter de bal, punt van de voet in de speelrichting, knie licht gebogen – standbeen iets voorbij de bal, bal blijft laag, standbeen iets

achter de bal en ‘m aan de onderkant raken, bal gaat omhoog. Buig romp – eerst achterwaarts, dan heft over het standbeen zijwaarts, maak zo ruimte voor de wreef, dan explosief voorwaarts op moment van schieten. Breng speelbeen vanuit heup en knie achterwaarts, zwaai dan voorwaarts. Strek en span speelbeen. Raak de bal met binnenkant of volle wreef, afhankelijk van situatie. Raak de bal meer aan de onderkant, dan gaat de bal omhoog, meer in het midden dan blijft de bal laag.

Binnenkant voet: hoe? • Zie uitwerking bij het passen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Snijd de pas af voor de verdediger – Probeer de bal voor je schietbeen te krijgen en scherm de bal met je lichaam af – Kijk waar de keeper en het doel is en plaats de bal met binnenkant of buitenkant voet langs de keeper (korte afstand) of met de wreef (lange afstand) – Speel een lob of stifie als de keeper ver voor zijn doel staat opgesteld.

Aanwijzingen verdedigen

Druk zetten op de balbezitter

Wat? • Voorkomen dat de bal het doel geschoten kan worden of vooruit kan worden gedribbeld of gespeeld.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als de tegenstander dreigt te gaan schieten, te gaan dribbelen of de bal vooruit te spelen.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies steeds voor het verdedigen van de meest gevaarlijk situatie: kom steeds tussen bal en eigen doel, scherm het doel af – Niet te snel naar de tegenstander toe, behoedzaam naderen – Niet te langzaam naar de tegenstander toe, als je te lang wacht dan heeft hij tijd en ruimte om te schieten, te dribbelen of passt hij de bal vooruit – Blijf zoveel mogelijk oog in oog met de tegenstander, draai je rug niet naar hem toe – Probeer tegenstander naar de zijkant te dwingen – Jaag tegenstander op en dwing hem tot fouten.

Duel om de bal

Wat? • De bal kan worden veroverd met een sliding, een schouderduw of een duel om de bal.
Waar en wanneer? • Over het gehele speelveld, als er een goede kans is om de bal te veroveren. Wanneer je als speler te gretig bent kan het zijn dat je (makkelijk) wordt uitgekapt of de bal mist.
Wat ziet de coach, wat doet hij voor en wat zegt hij? • Kies het juiste moment om de bal te veroveren. Bijvoorbeeld na fout van tegenstander, onzuivere pass tegenstander, te harde bal tegenstander op medespeler – Ga niet te snel naar de grond.

Tegenhouden van de bal

Bij een verdedigende actie blokt de speler de bal van de tegenstander die op het doel wil schieten. De keeper tipt, stompt, vangt of blokt de bal.